

Sisältö

Katsaus vuoteen 2013	4
Näyttelytoiminta	5
Kävijätutkimukset ja asiakaspalaute	6
Julkaisutoiminta	6
Tekniikan toiminto näyttelyissä	6
Kävijämäärät	6
Viestintä, markkinointi ja yritys yhteistyö	8
Yleisötyö ja asiakaspalvelu	9
Yleisötyö näyttelytoiminnan osana	9
Koululaiset	9
Nuorille tilaa kuulua ja loistaa	9
Aktiiviset seniorit ja kulttuurinen vanhustyö	9
Kontula-projekti	10
Maahanmuuttajat ja monikulttuurinen yleisötyö	10
Asiakaspalvelu	10
Kokoelmatoiminta	12
Uudet hankinnat	12
Teosten sijoitukset kaupungin tiloihin	12
Teoslainat näyttelyjärjestäjille Suomessa ja ulkomailla	13
Valtakunnalliset hankkeet, kokoelmanhallintajärjestelmä ja kuva-arkisto	15
Julkiset veistokset ja julkinen taide	15
Taidemuseon omat julkisen taiteen hankkeet	16
Rakennushankkeiden budjeteista kustannetut julkiset taidehankinnat	16
Muut käynnissä olevat hankkeet	17
Julkisen taiteen ylläpito ja huolto	17
Aluetaidemuseotoiminta	18
Ympäristö	18
Hallinto	19
Henkilöstö	19
Johtokunta	20
Talous	20
Tennispalatsin näyttelyt	22
Pop up -näyttelyt	28
Kluuvin gallerian näyttelyt	29
Liitteet	
Taidemuseon kokoelmien kartunta	31
Määrärahan käytön vertailutaulukko vuosilta 2008–2013	34
Toiminnalliset suoritteet, vertailutaulukko vuosilta 2008–2013	34

Katsaus vuoteen 2013

Helsingin taidemuseon toiminta oli monin tavoin poikkeuksellista vuonna 2013. Tähtäin suunnattiin vahvasti tulevaisuuteen.

Taidemuseota vuodesta 2007 luotsannut Janne Gallen-Kallela-Sirén siirtyi toukokuun alusta johtamaan Albright-Knox -taidemuseota Yhdysvaltojen Buffaloon. Hänen tilalleen valittiin Ateneumin taidemuseon johtaja Maija Tanninen-Mattila, joka aloitti virassaan marraskuun alussa. Toukokuusta lokakuun loppuun museon väliaikaisena johtajana toimi intendentti Erja Pusa.

Toimintavuoden keskeisiä kysymyksiä olivat taidemuseon tilaratkaisut. Meilahden museon sulkeuduttua 2012 taidemuseon näyttelytilat olivat pienentyneet lähes puolella. Julki-suudessa käytiin vuonna 2013 vilkasta keskustelua pääkaupunkiseudun taidelaitosten tulevaisuudesta, ja ehdotuksia esitettiin myös Helsingin taidemuseon kohtalosta. Tilakysymys ratkesi taidemuseon osalta, kun Museoviraston alainen Kulttuurien museo joutui lähtemään Tennispalatsista vuoden 2013 lopulla, ja taidemuseolle varattiin siltä vapautuvat tilat. Näin kaikki taidemuseon toiminnot pystytään keskittämään yhteen paikkaan, myös konservointi- ja toimistotilat.

Kulttuurien museolta vapautuvien tilojen kunto ei vastannut taidemuseon vaatimuksia esimerkiksi ilmastoinnin osalta. Korjausten kustannuksista ja laajuudesta neuvoteltiin kaupungin kanssa vuoden 2013 aikana ja niiden tuloksena korjauksiin myönnettiin 3,6 miljoonan euron investointimääräraha. Korjaustöiden hankesuunnitelma hyväksyttiin taidemuseon johtokunnassa ja kiinteistölautakunnassa alkusyksystä. Korjaustöiden alkamista jouduttiin siirtämään alun perin sovitusta helmikuusta elokuulle 2014. Suunnitelmien mukaan taidemuseo avataan vuoden 2015 elo–syyskuussa. Korjausten ajan museo on kokonaan suljettu.

Korjausten yhteydessä parannetaan taidemuseon saavutettavuutta, toimintoja sujuvoitetaan ja yleisötiloja lisätään. Toimivuoden 2013 lopulla käynnistettiin toimenpiteitä taidemuseon organisaation tehostamiseksi, jotta yleisön haasteisiin pystytään vastaamaan, kun uusittu taidemuseo avataan. Useita työryhmiä käynnistettiin taidemuseon näkyvyyden ja markkinoinnin kehittämiseksi.

Helsingin valtuustostrategian mukaisesti taidemuseo pyrkii aiempaa tiiviimpään toiminnalliseen ja tilojen tehokkaampaan käyttöön liittyvään yhteistyöhön muiden virastojen kanssa. Vuoden 2013 aikana käynnistettiin uudelleen yhteishanke Kaupunginmuseon kanssa kokoelmakeskuksen sisällyttämiseksi kaupungin investointisuunnitelmiin. Valtuustostrategian mukaisesti sivistystoimesta vastaava apulaiskaupunginjohtaja asetti toimialansa kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja kartoittavan Kulttuuritoimen selvitysryhmän. Taidemuseo on mukana selvitysryhmässä.

Taidemuseon uutena johtajana aloitti Maija Tanninen-Mattila.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Näyttelytoiminta

Taidemuseon näyttelytoiminta keskittyi vuonna 2013 Tennispalatsiin. Ohjelmistossa heijastui edelleen Meilahden taidemuseon sulkeminen vuonna 2012. Osa sinne jo sovitusta näyttelyistä jouduttiin siirtämään Tennispalatsiin, mikä merkitsi aikatauluhiin muutoksia ja joidenkin näyttelyiden kohdalla supistumista alkuperäissuunnitelmista.

Näyttelyohjelmisto jatkoi aiempia linjauksia, joissa kansainvälisyys ja suomalaisen nykytaiteen esittely olivat keskeisiä. Kansainväliset projektit vuonna 2013 toteutettiin pääasiassa venäläisten yhteistyökumppanien kanssa. Näistä ensimmäisenä esiteltiin *Tulilintu ja Lumineito*, jossa oli venäläisiä satuaiheisia teoksia Moskovan Tretjakovin gallerian kokoelmista. Näyttely oli *Teoksia Tretjakovin gallerian kokoelmista* -sarjan viidestä osasta neljäs.

Tulilintu ja Lumineito -näyttelyn kanssa samaan aikaan oli esillä *Marjatta Tapiola* retrospektiivinen näyttely. Osa näyttelyistä jatkoi Tennispalatsista Pietariin. Venäjän taideakatemian galleriassa ollut näyttely toteutettiin yhteistyössä taiteilijan ja Suomen Pietarin instituutin kanssa.

Suomalaisten keskipolven taiteilijoiden sarjassa nähtiin Tennispalatsissa *Marjatta Tapiola* -näyttelyn lisäksi syksyllä Timo Heinon tuotannosta kattava katsaus. Molemmat näyttelyt oli alun perin suunniteltu Meilahteen.

Kesän *Happy End?* kokosi yhteen sekä suomalaisia että venäläisiä nykyaiteilijoita näyttelyyn, joka loi katsauksen erilaisiin tulevaisuudenkuviin. Yläkerrassa oli esillä kansainvälistä mainetta niittäneen venäläisen ryhmän AES+F kokonaisuus, joka oli toteutettu yhteistyössä Moskovan multimediataiteen museon kanssa. Alakerrassa esiteltiin yhdeksän, pääasiassa suomalaisen taiteilijan tulkintoja aiheesta.

Syksyllä *Timo Heino* -näyttelyn kanssa oli esillä *Sirkustarinoita* -näyttely, johon oli koottu teoksia museon omista, yksityisistä ja julkisista kokoelmista. Muunnelma näyttelystä tulee olemaan esillä Rauman taidemuseossa syksyllä 2014.

Vuoden viimeisenä näyttelynä nähtiin *Play – mediataiteen tähtiä*, joka esitteli kansainvälisen mediataiteen huipputaiteilijoita. Näyttely toteutettiin yhteistyössä Pro Av Saarikko Oy:n perustajan ja toimitusjohtajan Jorma Saarikon kanssa. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin englanninkielinen kirja mediataiteen historiasta.

Kampin metroasemalla Kommentti-tilassa oli vuoden aikana neljä näyttelyihin liittyvää teoskokonaisuutta. Keväällä *Lumineito ja tulilintu* -näyttelyä kommentoi Jouko Korkeasaaren installaatio *Käänny selkää metsään, kasvot minuun päin*. Kesällä *Happy End?* -näyttelyn taiteilijalta Jani Leinoselta oli esillä teos *We are Sorry*, jossa kiteytyi modernin ajan yritysestetiikka päivänpolttaviin iskulauseisiin. Syksyllä *Timo Heino* -näyttely

Kampin metroaseman näyttelytilassa Jouko Korkeasaari kommentoi *Lumineito ja tulilintu* -näyttelyä installaatiolla *Käänny selkää metsään, kasvot minuun päin*.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

laajeni metroasemalle *Kosketuksia*-installaatiolla. *Play – media-taiteen tähtiä* -näyttelyn yhteydessä metroaseman tilassa oli esillä Marjatta Ojan maalausta ja videoprojisointia yhdistävä teos *Maalaus*.

Tennispalatsin näyttelyiden lisäksi taidemuseo järjesti pop up -tapahtumia. Katajanokan Tulli- ja pakkahuoneella oli juhlahiikojen aikaan esillä videoita taidemuseon kokoelmista *Show Your Sisu* -näyttelyssä, jonka nimiteos toteutettiin yhteistyössä DASHNDEM:n (Dash MacDonald ja Demitrios Kargotis) ja kuraattori Aura Seikkulan kanssa. Ranskalais-virolais-suomalaiseen *Dimanche Rouge* -kokeellisen performanssin festivaalin yhteydessä järjestettiin viikonlopun mittainen performanssi-tapahtuma Kampin kauppakeskukseen. Festivaali näkyi myös Tennispalatsissa sekä taidemuseon että Finnkinon tiloissa.

Finlandia-talon Café Verandan kanssa jatkettiin yhteistyötä omista kokoelmista kootulla valokuvanäyttelyllä *Stadin nuoret 1990-luvulla*, joka oli jatkoa edellisen vuoden samanaiheiselle näyttelylle.

Kävijätutkimukset ja asiakaspalaute

Kävijätutkimusten tuloksia käytetään taidemuseon palveluiden, näyttelysältojen sekä markkinoinnin kehittämiseen. Vuoden aikana toteutettiin kaksi kävijätutkimusta *Tullintu ja Lumineito*, *Marjatta Tapiola* sekä *Happy End?* -näyttelyissä. Tutkimuksiin oli mahdollista vastata näyttelytiloissa sijaitsevilla iPadeilla. Molemmat kävijätutkimukset toteutettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kokoelmista tehtiin myös julkisen taiteen kysely taidemuseon nettisivuilla. Kluuvin galleriassa tehtiin käyttäjäkysely tilan vuokranneille taiteilijoille.

Avointa asiakaspalautetta kerättiin kaikista näyttelyistä toimipisteiden palautelaatikoihin. Myös internetin kautta on mahdollista antaa palautetta. Helsingin julkiset veistokset ja muistomerkit kiinnostavat aina sekä helsinkiläisiä että kaupungissa vierailevia matkailijoita. Taidemuseosta vastattiin lukuisiin palautteisiin ja kuntalaisten kysymyksiin erityisesti kokoelmiin ja julkiseen taiteeseen liittyen.

Julkaisuutoiminta

Vuoden 2013 aikana julkaistiin kolme omaa näyttelyluetteloa *Tullintu ja Lumineito*, *Marjatta Tapiola* ja *Timo Heino* -näyttelyistä. *Timo Heino* -luettelon taidemuseo tuotti yhdessä Parvs Publishing Oy:n kanssa. Suomen kirjataiteen komitea palkitsi *Timo Heino* -luettelon *Kirjataiteen kaunis kirja* -kunniamerkillä. Vuonna 2013 avautuneesta *Play*-näyttelystä ilmestyi englanninkielinen julkaisu tammikuussa 2014.

Helsingintaidemuseo.fi -lehti ilmestyi vuoden aikana kolme kertaa. Lehden jakelupisteitä olivat museon omien tilojen ja Tennispalatsin lisäksi kaupungin infopisteet sekä neljä metroasemaa. Lehden painosmäärät olivat 20 000 kpl ja lehden verkkoversiot olivat luettavissa taidemuseon nettisivuilla.

Tekniikan toiminto näyttelyissä

Tekniikan toiminnon museomestarit ja konservatorit vastaavat näyttelyiden rakentamisesta, teosten tarkastamisesta ja konservoinnista. Normaalien näyttelyvaihtojen lisäksi heitä työllistivät pop up -näyttelyt sekä *Kommentti*-tilan installaatiot Kampin metroasemalla. *Happy End?* -näyttelyn suurikokoisten veistosten pystytykset eri puolille Kamppiä tehtiin poikkeuksellisesti yöaikaan. Niitä tarkastettiin ja puhdistettiin läpi kesän.

Kävijät 2013

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tennispalatsi	128 000	73 179	-54 821
Kluuvin galleria	7 000	6 191	-809
Pop up	5 000	11 504	6 504
Kävijät yhteensä	140 000	90 874	-49 126
Näyttelyt, kpl	20	21	1

Happy End? -näyttelyn ulkoveistokset asennettiin paikalleen yöllä ja työ venyi vähän aamunkin puolelle.
© Helsingin taidemuseo

Viestintä, markkinointi ja yritysyhteistyö

Taidemuseon markkinointi- ja viestintätiimi teki tiivistä yhteistyötä museon muiden osastojen kanssa. Tiedotustilaisuuksia järjestettiin jokaisen näyttelyn yhteydessä ja näyttelyohjelmasta erityisesti panostettiin keväällä *Marjatta Tapiola ja Tullintu ja Lumineito* -näyttelyiden markkinointiin ja viestintään. Medioina käytettiin mm. ulko-, printti- ja verkkomainontaa. Keskeisinä markkinointiviestinnän välineinä toimivat myös museon omat mediat kuten esitteet, lehti, verkkotoiminnot ja pop up -näyttelyt. Taidemuseo oli mukana myös Venetsian biennaalissa yhdessä muiden keskeisten pääkaupunkiseudun taidemuseoiden kanssa markkinoiden pääkaupunkiseudun kuvataidetarjontaa.

HOK-Elanto jatkoi taidemuseon pääyhteistyökumppanina. Yhteistyötä hyödynnettiin tapahtumallisina asiakasomistajapäivinä ja yhteisinä markkinointitoimenpiteinä. *Tullintu ja Lumineito* -näyttelyssä pääyhteistyökumppanina toimi OAO LUKOIL/TEBOIL ja yhteistyökumppanina Lähialuematkat – Oy Russian Tours Ltd. Lähialuematkat oli mukana myös *Happy End?* -näyttelyssä.

Museokauppa jatkoi toimintaansa tuottavana ja ylläpiti osaltaan kokonaisvaltaista museokokemusta. Tuotevalikoima sisälsi museon näyttelyihin ja kokoelmatoimintaan liittyviä oheistuotteita.

Taidemuseon nettisivuilla vieraili yli 200 000 kävijää ja veistossivuston hakupalveluja käytettiin runsaasti. Taidemuseon veistossivuilta löytyy tiedot lähes 500 julkisesta veistoksesta Helsingissä. Veistossivujen tietokanta on siirretty myös osaksi kaupungin toimipisterekisteriä, minkä ansiosta kaikki julkiset veistokset ovat nähtävillä pääkaupunkiseudun palvelukartalla.

Sosiaalisessa mediassa oltiin aktiivisia. Facebook-ystävien määrän kasvu jatkui ja vuoden lopussa taidemuseon ystäviä oli 4563. Taidemuseon Twitter-tilillä oli vuoden lopussa 918 seuraajaa. Sähköinen uutiskirje lähetettiin vuoden aikana 4999 vastaanottajalle. Taidemuseon YouTube-kanavalla oli vuoden lopussa 66 videota, joita katsottiin 2453 kertaa.

Näyttelyvalvojat tempautuivat mukaan *Sirkustarinoita*-näyttelyyn.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Yleisötyö ja asiakaspalvelu

Yleisötyö edistää taiteesta oppimista ja nauttimista. Se tarjoaa tiedollisia ja kokemuksellisia lähestymistapoja taiteeseen tekstin ja puheen avulla, työpajoissa ja tapahtumissa; rohkaisten omiin tulkintoihin ja itse tekemiseen. Yleisötyön tavoitteena on tehdä taidemuseosta ja sen sisällöistä mahdollisimman saavutettavia. Helsingin taidemuseossa yleisötyöstä vastaa pedagoginen toiminto. Yleisötyö painottuu näyttelyihin, mutta laajenee projektituotoisesti myös museon seinien ulkopuolelle julkisiin veistoksiin, taidemuseon tallettamiin teoksiin sekä prosenttirahateoksiin.

Yleisötyö palvelee ja sitouttaa taidemuseon aktiivisia käyttäjiä, auttaa ensikertalaisia taiteen pariin ja tavoittelee uusia yleisöjä ja niitä, joille taidemuseon tulon kynnys on korkea. Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti taidemuseon yleisötyön erityisenä painopisteenä ovat nuoret, ikään-tyvät ja maahanmuuttajat. Heitä pyritään aktivoimaan ja osallistamaan aktiivisiksi taiteen ja taidemuseon käyttäjiä. Uusien yleisöjen saavuttamiseksi museopedagoginen toiminto tekee yhteistyötä erilaisten sidosryhmien kanssa, joista tärkeimpinä olivat vuonna 2013 helsinkiläiset opettajat, koulut, kulttuuri- ja palvelukeskukset.

Yleisötyö näyttelytoiminnan osana

Museopedagogit tuovat yleisönäkökulmaa näyttelyiden suunnitteluun ja toteuttamiseen jo varhaisessa vaiheessa. Museopedagoginen yksikkö vastaa näyttelyissä esillä olevasta teksti-informaatiosta. Näyttelyiden yhteyteen toteutettiin myös teemaa syventäviä työpajoja ja toiminnallisia tiloja: mm. *Sirkustarinoita*-näyttelyn toimintahuoneessa sai pukeutua sirkusasuihin ja kokeilla sirkustemppuja.

Museopedagoginen toiminto järjesti kaikkien vuoden 2013 näyttelyiden yhteyteen monipuolista ohjelmaa, mm. työpajoja, opastuksia, luentoja, konsertteja ja tanssiesityksiä. Uusia näkökulmia katsojalähtöiseen taiteen havainnointiin ja tulkintaan saatiin *Visual Thinking Strategies* -menetelmäkoulutuksesta. Erilaisia opastusmuotoja kokeiltiin mm. runoilijakierroksella ja draamallisissa satuopastuksissa, joita toteutettiin *Tullintu ja Lumineito* -näyttelyyn yhteistyössä Drama och Teater -ryhmä DOT:in kanssa. Tapahtumia tuotettiin yhteistyössä Kuvataideakatemian, Helsingin seudun kesäyliopiston, Kansallisen audiovisuaalisen arkiston Kavan, Musik- och kulturskolan Sandelsin, Sirkus Helsingin, Sirkus Finlandian, taiteilijoiden ja monien muiden toimijoiden kanssa.

Koululaiset

Nuorten ja koululaisten saattaminen kuvataiteen pariin on yksi taidemuseon yleisötyön keskeisiä painopisteitä. Koululaisten

museokäyntejä tuettiin edullisin ja ikäryhmän mukaisesti räätelöidyin opastuksin, työpajoin ja pedagogisen materiaalin avulla. Taidemuseossa jatkettiin hanketta, jossa muutokohdassa oleville, yläkouluun siirtyville tai peruskoulua päättämässä oleville nuorille tarjotaan helposti saavutettava ja merkityksellinen museokokemus.

Taidemuseo kutsui kaikki Helsingin kuudennen luokan keväällä ja yhdeksännen luokan syksyllä ilmaiselle opastukselle. Näyttelykäyntiä syventämään 6.-luokkalaiset saivat *Tullintu ja Lumineito* -näyttelyyn liittyvän tehtävävihkosien. Syksyn *Timo Heino ja Sirkustarinoita* -näyttelyihin tarjottiin Helsingin 9.-luokkalaisille julkisen liikenteen liput sekä näyttelyihin liittyviä tehtäviä. Taidemuseo oli mukana myös Kulttuurikeskuksen koordinoimissa koululaisille suunnatuissa kulttuurikursseissa.

Nuorille tilaa kuulua ja loistaa

Taidemuseo haluaa rohkaista ja osallistaa nuoria myös tuomaan omaa osaamistaan taidemuseoon. Muun muassa Musik- och kulturskolan Sandelsin ja Circus Helsingin oppilaat esiintyivät eri näyttelyiden tapahtumapäivissä. Nuorille suunnattu tapahtumapäivä pidettiin elokuussa *Happy End?* -näyttelyn yhteydessä. Taidemuseon nuorten ryhmä *Tennarin* toiminta jatkui osan vuotta. Viikoittain kokoontuvaa kerhoa toimivammaksi havaittiin kuitenkin projektituotoisempi toiminta. *Tennari*-ryhmä integroitui Annantalossa aloittaneeseen *Kulttuurisissit*-nuorisoryhmään, jonka kanssa taidemuseo aloitti syksyllä 2013 yhteistyöprojektin. Siinä nuoria evästettiin näyttelyn tekemiseen ja he saivat käyttöönsä valikoiman taidemuseon kokoelmateoksia. He kuratoivat niistä oman, taidemuseon *Yksin*-näyttelyn teemaan liittyvän näyttelynä Annantaloon keväällä 2014.

Aktiiviset seniorit ja kulttuurinen vanhustyö

Eläkeläisten taideryhmä *Keskiviikkokerho* jatkoi toimintaansa ja sai runsaasti uusia jäseniä. Ryhmää vetävät museolehtorit ja siinä keskustellaan, työskennellään kuvallisesti, tutustutaan näyttelyihin ja julkisiin taideteoksiin sekä tavataan taiteilijoita ja muita asiantuntijoita. Ryhmä kokoontui kevään ja syksyn aikana joka toinen viikko. Ohjelmassa oli mm. tutustuminen Kluuvien galleriassa esillä olleeseen Jaakko Veijolan näyttelyyn taiteilijan johdolla. *Keskiviikkokerho* toteutti myös *Tullintu ja Lumineito* -näyttelyn yhteyteen ikääntyville suunnatun tapahtumapäivän ohjelmineen.

Osallistavaa taidetoimintaa vietiin vanhustyöyksiköissä asuvien ikäihmisten luokse. Taidemuseo avusti Riihuvooren monipuoliseen palvelukeskukseen toteutetussa, Osaattori-projektin rahoittamassa pilottihankkeessa, johon kuului mm.

palvelukeskuksen visuaalisen ilmeen kohentaminen ja sinne sijoitettujen teosten päivitys. Taidemuseo järjesti palvelukeskuksen työntekijöille työpajoja, joissa he oppivat tekniikoita ja ideoita edelleen sovellettaviksi taiteen tekemiseen vanhusten kanssa.

Taidemuseo liittyi mukaan Kulttuurikeskuksen ja Sosiaali- ja terveysviraston aloittamaan Kulttuurikaveri-hankkeeseen. Kulttuurikaverit ovat koulutettuja vapaaehtoisia, joita voi tilata seuraksi kulttuuritapahtumiin. Toiminta on suunnattu erityisesti yksin asuville vanhuksille ja maahanmuuttajille. Taidemuseo tarjoaa kulttuurikaverille ja heidän asiakkaalleen ilmaisen sisäänpääsyn. Kulttuurikaveriksi koulutautuneille järjestettiin syksyn aikana tapaaminen ja opastus näyttelyihin.

Kontula-projekti

Kontulan monipuolisen palvelukeskuksen kanssa toteutettiin vuoden 2013 aikana taidekasvatusprojekti. Sen tavoitteena oli saada keskuksen asiakkaat tuntemaan asuinympäristönsä taideteokset omikseen ja saamaan niistä lisää sisältöä elämäänsä. Projektiin kuului taidekahvihetkiä, tutustumista palvelukeskuksessa esillä olevaan, taidemuseon kokoelmiin kuuluvaan taiteeseen oppaan johdolla, opastettu bussikerros Kontulan julkisiin veistoksiin ja näyttelyvierailu taidemuseoon. *Minun Kontulani* -valokuvaustehtävä tarjosi palvelukeskuksen asiakkaille mahdollisuuden tehdä taidetta itse. Siinä asukkaita rohkaistiin valokuvaamaan elämäänsä liittyviä asioita. Kuvista muodostettu näyttely oli esillä lokakuussa Kontupisteessä ja palvelukeskuksessa.

Maahanmuuttajat ja monikulttuurinen yleisötyö

Monikulttuurisuutta ja monikielisyyttä edistävä, vuonna 2009 alkanut Babel-työpajatoiminta jatkui. Babel-pajoja vetävät Suomeen eri maista muuttaneet taiteilijat, suunnittelijat ja taidekäsityöläiset. Opetus tapahtuu vetäjän omalla kielellä, mukaan ovat tervetulleita kaikki kielitaidosta riippumatta. Babel-taiteilijat toimivat ohjaajina myös kahdella lasten ja nuorten kesäleirillä, jotka museopedagoginen toiminto järjesti kesällä 2013.

Venäjänkielisille koululaisille tarjottiin omakielinen opastus/työpajapaketti *Sirkustarinoita*-näyttelyyn. Omnian valmistavan opetuksen maahanmuuttajaopiskelijat kutsuttiin tutustumaan suomalaisiin jouluperinteisiin ja tekemään jouluaiheisia käsitöitä.

Monikulttuurisen yleisötyön Grundtvig-oppimiskumppanuushanke *Art and Cross-Cultural Dialogue* huipentui kesäkuussa 2013 taidemuseon pedagogisen toiminnon järjestämään kansainväliseen seminaariin ja verkostoitumistilaisuuteen.

Kaksivuotisessa hankkeessa oppimiskumppanuusorganisaatiot Ranskasta, Belgiasta ja Kroatian yhdestä taidemuseon kanssa kokosivat hyviä käytäntöjä taiteen avulla tapahtuvasta monikulttuurisuustyöstä.

Asiakaspalvelu

Taidemuseon asiakaspalveluhenkilökunta huolehtii museoleisön laadukkaasta ja saavutettavasta palvelusta. Päätehtäviensä, näyttelykävijöiden vastaanottamisen ja teosturvallisuudesta huolehtimisen lisäksi asiakaspalveluhenkilökunta hoitaa naulakopalveluja, lipunmyyntiä, museokauppaa ja yleisötilaisuuksien ja pop up -näyttelyiden valvontatehtäviä.

Vuonna 2013 asiakaspalvelua työllistivät erityisesti alkuvuoden suosittu näyttely *Marjatta Tapiola* sekä *Tulilintu ja Lumineito*, jossa noudatettiin tiukkoja turvallisuusmääräyksiä. Näyttelyvaihtojen aikana asiakaspalveluhenkilökunta oli mukana perku- ja rakennustöissä teknisen toiminnon apuna.

Vuoden aikana pidettiin kolme asiakaspalvelun kehittämispäivää, joissa keskusteltiin mm. hyvästä asiakaspalvelusta ja pohdittiin asiakaspalvelun roolia museokokemuksessa.

Opastukset ja työpajat sekä niihin osallistuneet

	Opastukset	Osallistujamäärät, hlöä
Näyttelyopastukset	420 kpl	n. 10 500
Päiväkoti/koulu/opisk. opastukset	181 kpl	4 525
Työpajat	176 kpl	3 520
Päiväkoti/koulupajat	103 kpl	2 060
Yleisötapahtumat, (sis. tapahtumapäivät)		23 kpl

YLÄ VASEN

Taiteiden yönä *Show Your Sisu* -pop up -näyttelyssä järjestettiin työpajoja.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

YLÄ OIKEA

Tulilintu ja Lumineito -näyttelyssä toteutettiin draamallisia satuopastuksia yhteistyössä Drama och Teater -ryhmä DOT'in kanssa.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

ALA VASEN

Sirkustarinoita-näyttelyn tapahtumapäivänä Circus Helsingin opettajien ja oppilaiden vetämissä sirkustyöpajoissa opetettiin mm. jongleerausta.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

ALA OIKEA

Taiteiden yönä syntyi monennäköisiä tiskirättejä.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Kokoelmatoiminta

Kokoelmat ovat museotoiminnan kulmakivi. Helsingin taidemuseon kokoelmia kartutetaan pääasiassa oman ajan taiteella. Kokoelmista pidetään hyvää huolta ja ne ovat merkittävä tietovaranto visuaalisuuden historiaa. Taideteoksia kunnostetaan, huolletaan ja ylläpidetään myös tulevia sukupolvia varten.

Taidemuseon kokoelmatoiminnan keskeisenä tavoitteena on saada kokoelmia esille yleisön saavutettavaksi ja nähtäväksi. Taidemuseon kokoelmista onkin sijoitettuna kaupungin julkisiin tiloihin, kiinteistöihin sekä puisto- ja katutiloihin lähes 40 %. Julkinen taide ja julkiset veistokset ovat näkyvin osa taidemuseon kokoelmia.

Vuonna 2013 taidemuseon omat kokoelmat karttuivat 70 teoksella, teoksia vuoden lopussa oli kaikkiaan 8970 kpl. Julkisen taiteen teoksia julkistettiin kolme. Lisäksi määrärahoja kohdennettiin useaan kunnostus- ja siirtohankeeseen.

Prosenttirahaperiaatteen toteuttajana Helsingin kaupunki on edelläkävijä Suomessa. Vuonna 2011 uudistettiin prosenttiperiaatteen soveltamiskäytännöt Helsingissä. Päätökseen sisältyi myös prosenttiperiaatteen käytön mahdollisuus uusilla projekti-alueilla. Yksi näistä alueista on Kalasatama, jossa on käynnissä useampia taideteoshankkeita. Julkisiin rakennuksiin prosenttiperiaatteella toteutettuja teoksia valmistui kaikkiaan kuusi.

Taideteoshankintoihin on taidemuseolla kolme määrärahaa: julkista taidetta ja julkisia veistoksia kartutetaan Julkisten taideteosten hankinta -määrärahalla. Karttuvaan kokoelmaan hankitaan taideteoksia Kokoelmien uushankinnat -määrärahalla ja Sijoitettavan taiteen hankinta -määrärahalla. Sijoitettavan taiteen hankinta -määräraha kohdistetaan virastoihin ja laitoksiin sijoitettavaksi tarkoitettuihin teoksiin. Vuonna 2012 loppuvuodesta johtokunnan hyväksymä taidemuseon päivitetty kokoelmapolitiikka julkaistiin sekä paperiversiona että taidemuseon verkkosivuilla.

Teosten esilläpitoa ja saavutettavuutta tukevat taidemuseon hankkeet saada kokoelmateoksia verkkoon enenevässä määrin. Taidemuseon veistokset ovat jo tällä hetkellä avoimena datana pääkaupunkiseudun palvelukartalla.

Ylläpitoa edistämään käynnistettiin syksyllä Kaupunginmuseon kanssa yhteinen kokoelma- ja konservointikeskushanke tilakeskuksen johdolla. Tarkoituksena on löytää pysyvä ratkaisu molemmille museoille. Tällä hetkellä museoiden kokoelma-keskukset sijaitsevat tilapäisiksi tarkoitetuissa tiloissa.

Syksyllä kokoelmatoiminta teki vastavierailun Tukholman kaupunginmuseoon (Stockholms stadsmuseum), joka hallinnoi kaupungin taidekokoelmia. Vierailun aikana tutustuttiin museon toimintaan, taidekokoelmien sijoittamiseen, julkisen taiteen ylläpitoon sekä kokoelma- ja konservointikeskukseen. Lisäksi perehdyttiin Stockholms konst -organisaation toimintaan Kristinebergin alueen julkisen taiteen hankkeiden avulla.

Tekniikan toiminnon museomestarit ja konservattorit vastaavat yhdessä teosturvallisuudesta teosten esille asettamisen, kuljettamisen ja pakkaamisen yhteydessä. Yhteisiin tehtäviin kuuluu mm. taideteosvaraston ylläpito. Kokoelmien teoksia on sijoitettuna runsaasti kaupungin eri virastoihin, joten muutot ja remontit kaupungin virastoissa työllistävät museomestareita ja konservattoreita jatkuvasti.

Uudet hankinnat

Taidemuseon kokoelma karttuu useilla uusilla teosostoilla ja lahjoituksilla vuosittain. Karttuvan kokoelman hankintoja valmistele taidemuseossa kahdeksanjäseninen taidehankintaryhmä. Luettelo kaikista hankinnoista ja lahjoituksista on toimintakertomuksen lopussa.

Tekniikan toiminto huolehtii taideteoshankintojen noutamisen taiteilijoilta sekä gallerioista ja taideteoslainojen kuljetuksista ympäri Suomen. Kaikki virastoihin sijoitettaviksi valitut uudet teokset tarkastetaan ja konservoidaan taidemuseolla ennen lopullista sijoittamista. Kaikkiaan teoksia konservoitiin sijoitettavaksi yhteensä 156 kpl.

Teosten sijoitukset kaupungin tiloihin

Uusia taideteosten sijoituksia tehtiin kaupungin virastoihin ja liikelaitoksiin yhteensä 66 kpl 16 kohteeseen mm. Finlandia-taloon, Koillis-Helsingin kulttuurikeskus Malmitaloon, Rikhardinkadun kirjastoon, Sosiaali- ja terveystieteiden hallintoon ja toimipisteisiin sekä Tekniikan alan oppilaitokseen Haagaan. Lisäksi teoksia sijoitettiin Hallintokeskukseen. Kaupungintalossa kohteina olivat mm. kaupunginvaltuuston puheenjohtajan työhuone ja kaupunginvaltuuston istuntosalin aula, joihin molempiin sijoitettiin valokuvia.

Kaupungin toimitilojen uudelleenjärjestelyt jatkuivat edellisvuosien tapaan vilkkaana. Sosiaali- ja terveystieteiden yhdistymisen seurauksena tulleet muutokset jatkuivat edelleen ja myös kirjastojen sekä koulujen peruskorjaukset työllistivät kokoelmatoimintaa niihin sijoitettujen taideteosten osalta. Opetusviraston puolella mm. Gymnasiet svenska normallyceumin taideteokset inventoitiin ja noudettiin taidemuseolle konservoitavaksi ja varastoitavaksi tulevan remontin ajaksi. Sadan taideteoksen joukkoon kuuluivat mm. kaksi yli kaksimetristä kipsikopiota Kreikan antiikin veistoksista.

Taidemuseon kokoelmatoiminto huolehtii sijoitetuista taideteoksista myös virastojen muuttojen ja remonttien aikana. Museomestarit vastaavat taideteosten siirroista, välivarastoinneista sekä niiden uudelleensijoittelusta. Konservattorit huolehtivat virastoihin sijoitettujen taideteosten konservoinnista ja kehystyksestä. Vuosittain ollaan tekemisissä keskimäärin

viidenkymmenen viraston kanssa pelkäästään erilaisten muutosten yhteydessä. Vuosittain siirtojen yhteydessä käsiteltyjen teosten lukumäärä on huomattavasti suurempi kuin uusien sijoitettujen teosten.

Kokoelmia oli esillä myös taidemuseon järjestämässä pop up -tapahtumissa. Lisäksi taidemuseo osallistui Helsingin kaupungin Virka Gallerian näyttelyn *Vallan kasvat - Muotokuvia Helsingin kaupungin kokoelmista* käytännön järjestelyihin auttamalla teknisessä toteutuksessa ja teosten konservoinnissa.

Teoslainat näyttelyjärjestäjille Suomessa ja ulkomaille

Taideteoslainaus on myös yksi kokoelmatoiminnan tarjoamista palveluista. Kaikki lainaan lähtevät teokset tarkistetaan, tarvittaessa niitä kunnostetaan sekä niiden asianmukaisesta pakkauksesta huolehditaan.

Vuonna 2013 museoille ja instituutioille lainattiin 25 näyttelyyn yhteensä 163 teosta. Paljon valmistettavaa työtä vaativat esimerkiksi Leena Luostarisen näyttely, joka kiersi useassa eri taidemuseossa sekä Wäinö Aaltosen museoon lainatut Outi Heiskasen installaatiot. Ulkomaille teoksia lainattiin mm. Kööpenhaminan Ordrupgaardin museoon, jossa oli esillä Nelli Palomäen valokuvia taiteilijan retrospektiivisessä näyttelyssä samaan aikaan Mary Cassattin näyttelyn kanssa ja Tarmo Paunun näyttelyyn Tallinnan taidehalliin.

Tekniikan toiminto huolehtii teoslainojen kuljetuksista tarvittaessa. Uusi isompi taidekuljetusauto mahdollisti myös omat ulkomaankuljetukset mm. Saksaan ja Hollantiin. Kuriireina konservattorit olivat mukana sekä taidemuseolle että taidemuseolta lainattavien teosten kuljetuksissa Suomessa, Virossa, Hollannissa ja Tanskassa.

Taidemuseon johtokunnan perinteisellä kevätretkellä tutustuttiin Helsingin uusimpiin julkisiin veistoksiin.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Taidemuseon omat julkisen taiteen hankkeet

Otto Karvonen: Kaupungin juuret

Kampin metroasema sai oman julkisen taideteoksen, kun Otto Karvosen teos *Kaupungin juuret* julkistettiin Kampin metroaseman laituritasolla 24.9. Teos on laaja veistoskokonaisuus, joka sivuaa kaupungin demografiaan ja identiteettiin liittyviä kysymyksiä. Se koostuu asemahallin katossa roikkuvista kidemäisistä muodostelmista, joissa on yhteensä 735 alumiinista kylttiä. Nämä kyltit osoittavat suoraan maapallon lävitse paikkoihin, joista Helsingissä asuvat ihmiset ovat kotoisin.

Bjarne Lönnroos: Näköalatuoli

Bjarne Lönnroosin teos *Näköalatuoli* julkistettiin Lauttasaaren Merikyöpylän-puistossa 10.9. *Näköalatuoli* on paitsi taideteos myös istuin. Korkeiden porrasaskelmien päälle sijoitetulla tuolilla istuen voi katsella puistosta avautuvaa merimaisemaa. *Näköalatuoli* on tehty taivassalon punaisesta graniitista v. 2009 ja se hankittiin taidemuseon kokoelmiin joulukuussa 2011.

Heli Ryhänen: Cityeläimet

Kontulan Lampipuistossa julkistettiin 22.11. kuvanveistäjä Heli Ryhäsen teos *Cityeläimet*. Lampipuisto on Kontulassa keskeinen läpikulkupaikka, jossa kohtaavat koululaiset, lapsiperheet ja alueen muut asukkaat. Ryhäsen *Cityeläimet* koostuu viidestä pronssiin valetusta epätodellisesta eläinhahmosta. Hahmot on rakennettu erilaisten eläinten ruumiinosia uudelleen yhdistämällä. Mukana eläinten joukossa ovat norppapäinen krokotiili, apinakenguru ja vesinokkaeläin, jolla on linnun räpylät.

Valtakunnalliset hankkeet, kokoelmanhallintajärjestelmä ja kuva-arkisto

Valtakunnallinen Museo 2015 -hanke etenee. Hankkeen päätavoitteita ovat museoiden kokoelmahallinnan prosessin yhtenäistäminen, museoiden kokoelmahallinnan kokonaisarkkitehtuurin laatiminen sekä edellytysten luominen yhteisen kokoelmahallintajärjestelmän hankintaan ja käyttöönottoon. Päätöksiä odotetaan tehtäväksi vuoden 2014 aikana.

Taidemuseossa valmistellaan myös liittymistä Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeeseen (KDK) ja sen asiakasliittymään (FINNA). Hankkeen tavoitteena on saada museoiden aineistoja laajan yleisön saavutettavaksi. Kuvien verkkokäyttö edellyttää kuitenkin ratkaisuja tekijänoikeuskysymyksissä.

Jotta taidemuseon kokoelmien teokset saadaan suuren yleisön saavutettavaksi, on tärkeää saada mahdollisimman paljon teoksia kuvatuksi ja digitoiduksi. Tämä on myös valtakunnallisten hankkeiden onnistuneen toteutumisen edellytys. Taidemuseon teoksista oli vuoden 2013 loppuun mennessä digitoitu 46 %, kuvattujen teosten osuus on hieman suurempi. Digitoitujen teoskuvien tarkistusta ja metatietojen lisäystä museojärjestelmään jatkettiin 1900-luvun teosten kuviin. Julkisten teosten kuviin lisättiin myös paikkatiedot. Teoskuvia lainattiin vuoden aikana 29 kpl.

Vuoden aikana siirryttiin kuvaamaan kaikki teoskuvat (uudishankinnat, teoslainat ja talletusteokset) uudella parempilaatusella studiokalustolla. Taideteosvarastossa suoritettavat teoskuvaukset, talletuskohdekuvaus, julkisen taiteen teoskuvaukset sekä näyttelyihin liittyvät avajais- ja ripustusdokumentoinnit suoritettiin kevyemmällä kalustolla.

Julkiset veistokset ja julkinen taide

Taidemuseo sijoittaa julkisen taiteen teoksia kaikille kaupungin alueille. Julkisen taiteen hankintojen tavoitteena on lisätä rakennetun ympäristön sekä julkisten tilojen viihtyisyyttä. Julkisen taiteen hankkeilla taidemuseo osallistuu mielenkiintoisten, kauniiden ja toimivien kaupunkiympäristöjen rakentamiseen. Kaupunkilaisten kiinnostusta ja sitoutumista omaan asuinympäristönsä halutaan lisätä.

Taidemuseo toimii julkiseen tilaan sijoitettavien taideteosten valmistelussa ja toteutuksessa hankkeesta riippuen joko projektin tilaajatahona, lahjoituksen tai deponoinnin valmistelijana tai taiteilijavalintaan ja toteutukseen liittyvänä asiantuntijana.

Julkisten taideteosten toteutuksessa tehdään läheistä yhteistyötä Rakennusviraston, Kiinteistöviraston, Talous- ja suunnittelukeskuksen sekä Kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Virastot ovat säännöllisessä yhteydenpidossa keskenään. Hyviksi todetut toimintatavat ja prosessimallit ovat käytössä hankkeiden läpiviennissä. Vuonna 2011 valmistuneen prosenttiyöryhmän raporttia sovellettiin sovitusvirastojen välisessä työnjaossa.

Tulevina vuosina ja vuosikymmeninä Helsingissä jatketaan useiden aluekokonaisuusien rakentamista sekä suunnitellaan uusia, kuten Kuloaarenranta, Hernesaari ja Keski-Pasila. Kala-satamassa sovelletaan jo käytännössä taidehankkeiden toteutusta uusien prosenttikäytäntöjen mukaisesti. Valmistuilla on Keski-Pasilan vastaavat päätökset ja sitä kautta alueen taidehankkeiden aloittaminen.

YLIN

Yksityiskohta Otto Karvosen teoksesta *Kaupungin juuret*, joka sijaitsee Kampin metrolaiturin katossa.

© Helsingin taidemuseo / Hanna Kukorelli

YLÄ

Heli Ryhäsen *Cityeläimet* kiinnostivat ohikulkijoita.

© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

OIKEA

Taiteilija Bjarne Lönnroos tähyää merelle *Näköalatuoli*-teoksestaan.

© Helsingin taidemuseo / Hanna Kukorelli

Taidemuseon omat julkisen taiteen hankkeet

Taidemuseolla on käytössään julkiseen taiteeseen varatut määrärahat, joita käytetään ensisijaisesti ulkotilaan sijoitettaviin teoksiin. Useimmiten teokset ovat varta vasten sijoituspaikansa suunniteltuja teoksia, jotka ovat syntyneet luonnosmenettelyn pohjalta, mutta taidemuseo voi myös ostaa ja sijoittaa valmiita taideteoksia.

Vuonna 2013 julkistettiin Kampin metroasemalle taiteilija Otto Karvosen suuri julkinen teos *Kaupungin juuret*. Teos koostuu yli seitsemästä sadasta eri puolelle maailmaa osoittavasta kyltistä. Samaten syksyllä julkistettiin taiteilija Heli Ryhäsen viidestä mielikuvituselämästä koostuva teoskokonaisuus *City-eläimet* Kontulan Lampipuistoon. Lisäksi taiteilija Bjarne Lönnroosin graniittinen teos *Näköalatuoli* sijoitettiin Lauttasaaren Merikylpyläpuistoon ja WDC-vuoden kunniaksi tilattu Oona Tikkaajan väliaikainen teos *Unelma* siirrettiin Kannelmäen Sitratorille.

Julkisen taiteen määrärahoilla kunnostettiin Tapio Junnon pronssinen teos *Rakkaus ja valppaus* ja samassa yhteydessä teos

siirrettiin Myllypuron uuden keskustan läheisyyteen. Rakennusviraston toimesta teokselle rakennettiin uusi graniittinen jalusta. Myös Pekka Kauhasen pronssinen teos *Tuoksuva askel* siirrettiin korjaustöiden jälkeen takaisin paikoilleen Kurkimäkeen.

Rakennushankkeiden budjeteista kustannetut julkiset taidehankinnat

Helsingin kaupungin omien merkittävien julkisten rakennushankkeiden budjeteista käytetään yksi prosentti taidehankintoihin ja ympäristökohteissa (kadut ja puistot) rakennuttajan ja taidemuseon keskinäisten neuvottelujen mukainen summa. Rakennushanke voi myös olla peruskorjaus. Taidemuseo toimii näissä hankkeissa asiantuntijana ja eri osapuolten välisen yhteistyön koordinoijana. Taideteokset liitetään yleensä taidemuseon kokoelmiin. Prosenttirahahankintojen prosessissa ovat mukana myös käyttäjähallintokunnat. Vuonna 2013 saatiin valmiiksi prosenttirahaperiaatteella hankittujen teosten kuntotarkastus ja konservointitarpeen arviointi.

Taidemuseon kokoelmiin liitettiin vuoden aikana kuusi prosenttirahoin kustannettua, julkisiin rakennuksiin sijoitettua

tilausteosta: Päiväkoti Omenapuistoon valmistui Pasi Karjulan puusta tehty moniosainen teos *Kaikenmaailman maailman-kaikkeudet*. Kannelmäen peruskouluun valmistui Joakim Sederholmin sisääntuloportin läheisyyteen sijoitettu pronssinen mieshahmo *Gamlasgubben* ja Oulunkylän perhetukikeskukseen Noora Schroderuksen kaksiosainen teos *Maisema verhon takana*. Malmin sairaalan uuteen lisärakennukseen valmistui sekä Pertti Kukkosen betonista valettu teos *Sydänlyönnit* että Kristiina Uusitalon aulaan sijoittuva monumentaalinen maalaus *Valon varassa*. Irmeli Hulkon avaruusaiheinen seinämaalaus *Tähtien synty* valmistui päiväkoti Rööperiin.

Muut käynnissä olevat hankkeet

Vuonna 2013 taidemuseo on ollut asiantuntijana useassa julkiseen taiteeseen liittyvään hankkeeseen, joissa kaupunki ei kuitenkaan suoraan ole ollut asianosainen. Näitä ovat olleet esim. Checkpoint Helsingin, Länsimetron ja Taidehankinnan RT-kortti-projektin hankkeet. Tämän lisäksi taidemuseo on ollut mukana Talvisodan muistomerkin kilpailun tuomaristossa ja aktiivisesti valmistelemaan hankkeen toteutusta.

Julkisen taiteen ylläpito ja huolto

Vuoden aikana kunnostettiin useita sekä sisätiloissa että ulkona olevia julkisen taiteen teoksia. Suurimpia kunnostushankkeita olivat jo yllä mainitut Tapio Junnon *Rakkaus ja valppaus* sekä Pekka Kauhasen *Tuoksuva askel*. Kaisaniemen metroasemalla liukuportaiden sivua pitkin laituritasolle laskeutuva Annikki Luukelan *Verkosto*-neonvaloteos kunnostettiin kokonaisuudessaan yhteistyönä HSL:n kanssa. Vuonna 2013 aikana saatiin päätökseen Riikka Purosen *Sirenan kielet* veistososien soitto-mekanismien korjaus.

Pienempiä kunnostustoimenpiteitä tehtiin seuraaville julkisen taiteen teoksille: Anne Meskanen: *Paluu tulevaisuuteen* (Jätkäsaaren Laivapojan aukio), Hanna Vihriälä: *Laidunmaa* (Malminkartano), Aarne Jämsä: *Kenkä* (Toivolan koulun piha) ja Ernst Billgren: *Kohtauspaikka* (Kampintori). Lisäksi töhryjä poistettiin mm. Mannerheimin ratsastajapatsaan jalustasta useaan otteeseen.

Kain Tapperin betoninen *Kasvu* Kulosaaressa oli rapautunut vuosien kuluessa ja se jouduttiin siirtämään syrjään Kulosaaren uuden Korttelitalon alta. Tässä yhteydessä ilmeni, että teos on niin pahasti vaurioitunut, että sen korjaaminen ei kannata. Taidemuseon johtokunta tekikin päätöksen teoksen dokumentoimisesta mahdollista uuden teoksen valmistamista varten.

Taidemuseon historian haasteellisin ja suuritöisin graffitin puhdistusoperaatio tehtiin syksyllä Rastilan metroasemalla, missä on luonnonkallioon kiinnitetty Timo Heinin 32 metrin

Tehtaankadun ala-asteelle palautettiin Walter Runebergin *Aleksanteri II:n* veistosluonnos, joka konservoitiin.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Nonstop-teos. Taidemuseon konservaatit puhdistivat teräspaneeleiden pinnasta spray-töhryjen lisäksi myös vuosien kerrostuman lintujen jätöksiä.

Sisätilojen julkisia teoksia korjattiin myös useita. Kaupungintalon ala-aulassa olevan Eino Ruutsalon kineettisen *Valoseinä*-teoksen loisteputket vaihdettiin. Degerö lägstadieskolanin porrasaulan Anne Koskisen *Gerberoita*-teoksen 25 pronssista gerberaa puhdistettiin. Jan-Erik Anderssonin teos *Saari, jossa sateenkaari asuu*, korjattiin kesällä. Tiina Ketaran helmistä koostuva *Ihotta*-teos Etelä-Haagan kirjastossa puhdistettiin. Kallion virastotalon suuri teos Erik Enrothin *Meksikolainen tori* vietiin taidemuseon varastoon remontin ajaksi.

Anitra Lucanderin Roihuvuoren ala-asteelle suunnittelema ja toteuttama suurikokoinen tekstiiliteos puhdistettiin pölystä ja liasta ja siirrettiin säilytykseen koulun peruskorjauksen ajaksi. Koulussa sijaitseva Lucanderin suunnittelema kaapin takaosaan toteutettu maalaus suojataan paikan päällä remontin ajaksi. Myös piharakennuksessa on Lucanderin suunnittelema värisommitelma.

Kaupunki on tilannut konsultilta Helsingin kokonaisvaltaisen ulkoveistoksien valaisusuunnitelman. Taidemuseo on mukana työryhmässä.

Unelma-veistoksen siirtymistä Kannelmäkeen juhliittiin kunnan tulishow-lla.

© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Aluetaidemuseotoiminta

Helsingin taidemuseo on Uudenmaan aluetaidemuseo. Suuri osa maan ammatillisesti hoidetuista taidemuseoista sijaitsee Uudellamaalla. Vuosi 2013 oli toimintakauden 2011–2013 viimeinen vuosi. Seuraavan kauden suunnitelma hyväksytään Valtion taidemuseon ja Museoviraston kanssa käytyjen alueellisen toiminnan nelivuotisneuvotteluiden yhteydessä 2014.

Aluetaidemuseon tehtäviksi museoasetuksessa on määritelty mm. huolehtia alueensa museotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä ja antaa asiantuntija-apua toimialaansa liittyvissä kysymyksissä. Näitä tehtäviä taidemuseo hoitaa pääasiallisesti järjestämällä koulutustilaisuuksia, seminaareja ja teematapaamisia toiminta-alueensa museoammattilaisille. Tavoitteena on kaikin tavoin edistää taidemuseotoimintaa sekä vahvistaa taiteen ja taiteilijoiden asemaa Uudellamaalla.

Kevättapaamisen aiheena olivat taidekodit ja kotimuseot. Ajankohtaistarkastuksen, kuulumisten, esitelmien ja Tennispalatsin näyttelyn opaskierroksen jälkeen vierailtiin kahdessa

taidekodissa. Tutustumisen kohteina olivat Lauri ja Lasse Reitzin säätiön kokoelma Apollonkadulla sekä Taidekoti Kirpilä Pohjoisella Hesperiankadulla. Talvitapaamisen aiheena oli ajankohtainen mediataide. Teema linkittyi luontevasti Tennispalatsin *Play*-näyttelyyn. Päivän ohjelma suunniteltiin yhteistyössä Kiasman kanssa.

Yhteyksiä alueen taidemuseoihin ylläpidetään myös muulla tavoin. Vuoden 2013 aikana tutustuttiin mm. Keravan taidemuseossa Vilke-kokoelman näyttelyyn sekä keskusteltiin ajankohtaisista taidemuseoasioista. Lisäksi vierailtiin Päivikki ja Sakari Sohlbergin kotimuseossa Katajanokalla sekä tutustuttiin taiteilija Laila Pullisen ja Vantaan museon yhteistyöprojekteihin Vantaan museossa ja Nissbackan kartanossa.

Espoon ja Vantaan taidemuseoiden kanssa taidemuseo tekee läheistä ja monipuolista yhteistyötä. Espoon modernin taiteen museon Emman kanssa yhteistyössä suunniteltua TAMU-taidemuseojärjestelmää kehitetään edelleen.

Ympäristö

Taidemuseo käynnisti keväällä 2013 selvityksen viraston sisällä siitä, miten ja keille ympäristö- ja energiaraportointi sekä tavoitteet tulisi vastuuttaa jatkossa. Johtoryhmä päätti perustaa hallintokunnalle oman ympäristö- ja ekotyöryhmän. Ryhmän perustamisen yhtenä tarkoituksena oli ympäristönäkökulman aktiivinen jalkautus osaksi taidemuseon jokapäiväistä toimintaa, sekä poikkitoiminnallinen keskustelu ympäristöasioissa.

Taidemuseon henkilöstöä on osallistunut kaupungin järjestämiin ympäristökoulutuksiin. Ekotukihenkilöiden tekemän työn lisäksi ekotyöryhmän perustaminen on tapa jalkauttaa ja sitouttaa henkilöstöä. Ryhmän työskentelyä kehitetään edelleen.

Tavoitteena on vähentää omissa toimipisteissä sähkön, lämmön ja veden kulutusta henkilökuntaa ohjeistamalla sekä tekemällä kiinteistöissä kulutusta vähentäviä toimenpiteitä yhteistyössä tilakeskuksen kanssa mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tavoitteena on vähentää energiankulutusta laitehankintojen avulla, jatkaa näyttelyrakennusmateriaalien kierrätystä

ja vähentää paperinkulutusta sekä lisätä materiaalien kierrättämistä säästöjen saavuttamiseksi.

Muita tavoitteita on lisätä toiminnallaan ympäristötietoisuutta ja -vastuullisuutta, toteuttaa ympäristökatselmoinnit yhteistyössä eri kiinteistöjen toimijoiden kanssa ja tehostaa energiankulutuksen huomioimista hankintakriteereissä.

Ympäristökustannusten erittely (€)

	2012	2013
Vesi	5 272	3 319
Jäte	6 252	6 436
Energia	17 353	12 262
Polttoaine	1 947	1 161
Yhteensä	30 824	23 179

Hallinto

Henkilöstö

Vuoden 2013 aikana taidemuseon palveluksessa oli yhteensä 87 henkilöä, joiden työpanokseksi saadaan siviilipalvelusmiehet mukaan lukien henkilötyövuosiksi muutettuna keskimäärin 64 vuotta. Vakansseja taidemuseolla oli yhteensä 67 ja henkilöstön keski-ikä oli noin 46 vuotta.

Vakinaisen henkilökunnan lisäksi taidemuseossa työskenteli määräaikaisissa erimittaisissa sijaisuuksissa ja projektitehtävissä yhteensä 20 työntekijää. Työllistämistukeen perustuvassa työssä oli vuoden aikana yksi henkilö ja siviilipalvelustaan oli suorittamassa kaksi henkilöä. Työelämään tutustumassa kävi yksi TET-harjoittelija.

Korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen kanssa yhteistyö jatkui Helsingin yliopiston taidehistorian laitoksen sekä Evtekin ammattikorkeakoulun kanssa. Vuoden aikana taidemuseossa suoritti harjoitteluaan kolme korkeakouluopiskelijaa.

Kaupungin muista virastoista oli sijoitettuna neljä henkilöä. Tarvittaessa työpalveluja ostettiin myös Seuren kautta. Vuonna 2013 eläkkeelle jäi yksi henkilö. Lisäksi vakinaisesta palveluksesta erosi kaksi henkilöä. Vakinaiseen tehtävään palkattiin museojohtaja, yleisötyöpäällikkö, taloussuunnittelija, näyttelyvalvoja ja museolehtori.

Koulutukseen henkilökunta osallistui yhteensä 255 päivänä. Keväällä järjestettiin koko henkilökunnalle mahdollisuus osallistua Outlookin sähköisen kalenterin käyttöönottokurssille. Asiakaspalvelun ja tekniikan toimintojen henkilökunta osallistui syksyllä ensiapukursseille.

Taidemuseon henkilöstötoimikunta kokoontui kymmenen kertaa ja toimintasuunnitelma vuodelle 2013 toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Henkilöstötoimikunnan yksi tärkeistä tehtävistä on järjestää henkilöstölle työhyvinvointia edistävää toimintaa. Kevään tyhy-päivä vietettiin liikunnallisissa merkeissä Tapanilan urheilukeskuksessa, jossa henkilökunnalle tarjoutui mahdollisuus kokeilla erilaisia sisäurheilulajeja, kuten esimerkiksi jousiammuntaa ja Asahia. Stadin soutuihin osallistuttiin yhdellä joukkueella ja kymmenen henkilöä osallistui Naisten kymppi tapahtumaan. Henkilökunnalle tarjottiin myös mahdollisuus osallistua opastetulle tutustumiskierrokselle Eduskuntataloon. Työkykyä ylläpitävä omakustanteinen hieronta työpaikalla oli edelleen suosittu ja kysytty palvelu.

Taidemuseo kuului vuonna 2013 tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Asetetut tulostavoitteet toteutuivat 74,5 %:sti ja tulospalkkiota maksettiin 66 henkilölle. Palkkion suuruus oli keskimäärin 1 284 €.

Henkilökunta asentamassa Kjersti G. Andvigin teosta *Kalliosuura Play*-näyttelyyn.
Photo © Sakari Viika

Johtokunta

Johtosäännön mukaisesti Helsingin kaupungin taidemuseon johtokunta ja sen alainen Helsingin kaupungin taidemuseo vastaavat kaupungin kuvataidepolitiikasta ja taidemuseotoiminnasta sekä muista niille määrätyistä tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on valinnut taidemuseolle johtokunnan kaudeksi 2013–2016. Johtokunta kokoontui vuoden 2013 aikana kymmenen kertaa ja teki 69 päätöstä. Varsinaisten jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 82,2 %.

Johtokunnan ensimmäistä toimintavuotta leimasi taidemuseon johtajan valinta. Kaupunginvaltuusto myönsi taidemuseon johtaja Janne Gallen-Kallela-Sirénille eron virastaan 1.5.2013 lukien ja taidemuseon johtokunta julisti taidemuseon johtajan viran julkisesti haettavaksi 5.5.–24.5.2013. Taidemuseon johtokunta päätti elokuussa lausuntonaan esittää kaupunginhallitukselle, että 21 virkaa hakeneen joukosta taidemuseon virastopäällikön virkaan valittaisiin FM Maija Tanninen-Mattila.

Myös taidemuseon tilakysymykset olivat esillä keskeisinä asioina johtokunnan kokouksissa. Taidemuseon johtokunta hyväksyi lokakuussa hankesuunnitelman Helsingin taidemuseon toimintojen keskittämiseksi Tennispalatsiin siten, että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverotto- mana 3 620 000 €.

Johtokunta teki virkamatkan Tallinnaan 26.–27.9. Tallinnassa johtokunta tutustui kolmen museon sekä taidehallin tilaratkaisuihin ja toimintaan sekä tapasi paikallisia taidealan toimijoita. Virkamatkalla johtokunta käsittelee myös taidemuseon tilahanketta ja taidemuseon visiota, missiötä sekä muita taidemuseon operatiivisen johtamisen välineitä ja mittareita.

Lisäksi uudelle johtokunnalle järjestettiin taidemuseon toimintaan ja johtokunnan tehtävään perehdyttävä seminaari 5.3. sekä julkisen taiteen kierros 28.5. Johtokunnan yksi jäsen osallistui Suomen museoliiton valtakunnallisille museopäiville ja museoliiton 90. vuosikokoukseen Kouvolassa 22.–24.5. Johtokunnan syysseminaari pidettiin 28.11. Seminaarin aiheena oli syventyä taidemuseon ajankohtaisiin kysymyksiin sekä tutustua muihin Helsingissä meneillään oleviin taidemuseo- ja taideprojekteihin.

Talous

Toimintakate, joka on kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä, toteutui 96 %:sti. Toteuma sisältää tulospalkkiorahan. Tulotavoite 601 000 € toteutui 89 %:sti. Tämä on 63 162€ budjetoitua vähemmän. Taidemuseolla ei ollut vuonna 2013 käytössä Meilahden näyttelytilaa korvaavaa tilaa. Tulo- ja kävijätavoitteet

Taidemuseon johtokunta: ylh. vas. Elina Koponen, Otso Kantokorpi, Kirsikka Moring, Tuomas Rantanen, alh. vas. Kimmo Sarje, Valentina Ahlavo, Thomas Wallgren ja Pauli Waroma.
© Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Johtokunnan jäsenet 2013

Jäsen	Varajäsen
Thomas Wallgren (pj.) (SDP)	Jonna Lindqvist
Otso Kantokorpi (vpj.) (Vas.)	Saija Salonen
Valentina Ahlavo (PS/Sit.)	Samuli Virtanen
Kirsikka Moring (Vihr.)	Erja Väyrynen
Jussi Salonranta (Kok.)	Ritva Rautio
Nina Sillantaka ent. Adamsson (Kok.)	Jukka Seppinen
Sirpa Kivilaakso 17.12. alkaen	
Elisa Koponen (Kok.)	Marko Lipponen
Kimmo Sarje (SDP)	Otto Köngäs
Pauli Waroma (Vihr.)	Teemu Korpijärvi
Tuomas Rantanen (Khs:n edustaja)	Tuuli Kousa

Läsnäololuettelo 2013

Varsinainen jäsen	Läsnäolo kerrat	Osallistumis-%	Kokoukset	
Sillantaka, Nina	Kok.	6	60 %	10
Ahlavo, Valentina	PS/sit	9	90 %	10
Kantokorpi, Otso (vpj.)	Vas	10	100 %	10
Koponen, Elisa	Kok	8	80 %	10
Moring, Kirsikka	Vihr	8	80 %	10
Salonranta, Jussi	Kok	9	90 %	10
Sarje, Kimmo	SDP	6	60 %	10
Wallgren, Thomas (pj.)	SDP	9	90 %	10
Waroma, Pauli	Vihr.	9	90 %	10
Osallistumis-% yhteensä			82,2 %	

oli asetettu samalle tasolle kuin mitä ne ovat olleet edellisvuosina, kun taidemuseolla oli sekä Meilahden että Tennispalatsin näyttelytilat käytössään. Vuoden 2013 toteutuneista tuotoista 53 % muodostui pääsylipputuotoista. Museomyymälän osuus on 28 %. Loput 19 % muodostui opastusmaksuista, vuokrasta (Kluuviin galleria), avustuksista ja sponsorointituloista.

Toimintamenot alittuivat 315 343 €:lla. Talousarviossa oli Meilahden tiloja korvaavan näyttelytilan suunnitelma ja taidemuseon käyttötaloudessa säästyti määrärahaa vuokrissa ja markkinoinnissa, joka oli budjetoitu tätä korvaavaa näyttelytilaa varten. Lisäksi määrärahoja säästyti palkka- ja henkilöstökuluissa, koska taidemuseon johtajan ja markkinointipäällikön vakanssit olivat täyttämättä suurimman osan vuotta. Nämä säästöt mahdollistivat myös tulospalkkion maksamisen henkilöstölle.

Taidemuseon toiminnallinen ei-sitova tavoite 20 näyttelyä ylittyi yhdellä. Uusien julkisten hankkeiden käynnistämisen tavoite, kolme hanketta, alittui yhdellä. Kävijätavoite 140 000 kävijää oli taidemuseon sitova toiminnallinen tavoite. Tavoitteesta toteutui 65 %. Ilmaiskävijöiden osuus kaikista kävijöistä oli 63 %. Toteutumatta jääneestä sitovasta kävijätavoitteesta laadittiin erillinen selvitys.

Tuottavuus laski vuonna 2013 edelliseen vuoteen nähden. Tuottavuutta mitataan näyttelykäynnin kustannuksella per kuntalainen. Tuottavuuden lasku johtui toteutumatta jääneestä kävijätavoitteesta. Irtaimen omaisuuden perushankinnassa koko investointimäärärahan toteuma on 95 %.

Taidemuseon kokoelmien uushankinta -määräraha 205 000 € toteutui 95 %:sti. Myös sijoitettavan taiteen hankinnat -määräraha käytettiin suunnitelman mukaisesti. Julkisten taideteosten hankinta -määrärahan toteuma oli 98 %.

Muut hankinnat -määrärahan käyttö toteutui 89 %:sti. Määrärahalla hankittiin mm. henkilönostin näyttelyiden rakentamiseen ja taideteosvarastoon lisäkuivain sekä tilojen olosuhteita, ilmanlaatua, mittavia laitteita. Lisäksi täydennettiin valokuvauskalustoa ja hankittiin taidemuseon sisäistä viestintää varten tiedotustaulujärjestelmä. Myös palvelimia uusittiin. Kulttuurien museon muutettua pois vuoden vaihteessa, inventoitiin ja ositettiin yhteiset laitteet ja työkalut. Taidemuseo luopui vanhan taidekuljetusauton omistuksesta, uusi taidekuljetusauto vuokrattiin Staralta.

Taidemuseo laati selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä arvion merkittävimmistä riskeistä, epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista. Lisäksi laadittiin selonteko sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen dokumentoinnista. Taidemuseon sitova toiminnallinen tavoite vuonna 2013 oli kävijämäärä.

Henkilöstö 2008–2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Päätoiminen henkilöstö:						
Vakinaisia kuukausipalkkaisia	52	54	56	53	47	51
Määräaikaisia	9	11	11	9	15	10
Päätoimiset yhteensä	61	65	67	62	62	61
Muu henkilöstö:						
Työllistettyjä	9	5	3	4	3	1
Siviilipalvelusmiehet	2	2	2	2	2	2
Muu henkilöstö yhteensä	11	7	5	6	5	3
Koko henkilöstö yhteensä	72	72	72	68	67	64

Taidemuseon määrärahan käyttö 31.12.2013

	Talousarvio 2013	Toteuma 31.12.2013	Poikkeama	Toteuma %
Tulot yhteensä	601 000	537 838	63 162	89 %
Menot yhteensä	6 432 000	6 116 656	315 344	95 %
Toimintakate	-5 831 000	-5 578 818	-252 182	96 %
Poistot	250 000	134 765	115 235	54 %
Tilikauden tulos	-6 081 000	-5 713 583	-367 417	94 %

Irtaimen omaisuuden perushankinta 31.12.2013

	Talousarvio 2013	Toteuma 31.12.2013	Poikkeama	Toteuma %
Taidemuseon kokoelmien uushankinta	205 000	194 316	-10 684	95 %
Julkisten taideteosten hankinta	156 000	152 317	-3 683	98 %
Muut hankinnat	109 000	97 363	-11 637	89 %
Sijoitettavan taiteen hankinnat	30 000	29 873	-127	100 %
Määräraha yhteensä	500 000	473 869	-26 131	95 %

Tennispalatsin näyttelyt

Tulilintu ja Lumineito

15.2. – 26.5.2013

Kävijät: 42 518 (Marjatta Tapiola -näyttelyn kanssa)

Tulilintu ja Lumineito -näyttelyssä sadut ja kansantarinat heräsivät henkiin venäläisen kuvataiteen klassikkoteoksissa. Mukana oli maalauksia, satukirjankuvituksia, luonnoksia oopperan puvustuksiin ja baletin lavastuksiin 1850-luvulta 1930-luvulle. Näyttelyssä oli 33 taiteilijalta kaikkiaan noin 150 teosta.

Monet näyttelyn taiteilijoista kuuluvat Venäjän taiteen huipunimiin kuten Viktor Vasnetsov, Mihail Vrubel, Nikolai Roerich, Ivan Bilibin, Natalia Gontšarova ja Vasili Kandinski. Keskeisin heistä on Viktor Vasnetsov, joka innoitti monia muita taiteilijoita soveltamaan tuotannossaan venäläistä tyyliä ja satuaiheita. Venäläiset rakastavat sankarimyyttejä ja satuja. Tarinoiden perinne pohjaa yleismaailmalliseen traditioon ja muuntuu slaavilaiseen asuun ketterästi. Myyttejä ja historiaa pursuavat tarinat elävät Venäjällä vahvoina nykyihmisen arjessa, yhteiskunnassa ja kulttuurissa.

Tarinoita ja kansansatuja on Venäjällä aina tulkittu tarpeen mukaan. Kun kansalliset liikkeet romantiikan myötä herättivät poliitikot ja kulttuuriväen ympäri Eurooppaa etsimään oman maan sankarimenneisyyttä, oltiin Venäjällä valmiita. Historian tapahtumat ja kansan kertomat sadut hyvän ja pahan taistosta otettiin käyttöön laajalla rintamalla. Kuvataiteen lisäksi aineksia löytyi oopperalavoille ja teatteriin. Vallankumouksen jälkeen sankareiden maailmaa varioitiin uuden yhteiskunnan käyttöön. Nyky-Venäjällä perinne elää yhä kaikkialla; taiteessa, politiikassa, karkkipapereissa, elokuvissa ja animaatioissa.

Tulilintu ja Lumineito oli neljäs Helsingin taidemuseon ja Tretjakovin gallerian yhteistyössä toteuttama näyttely ja sen kuratoivat Tatiana Karpova, Irina Shumanova, Erja Pusa ja Mikko Oranen. Näyttelyn pääyhteistyökumppani oli OAO LUKOIL/TEBOIL ja yhteistyökumppani Lähialuematkat – Oy Russian Tours Ltd.

Ilmaisia yleisöopastuksia, eläkeläisopastuksia, varttiopastuksia sekä Kavan venäläisten satuanimaatioiden elokuvasarjaan liittyviä perheopastuksia.

Tulilintua etsimässä – **Satusunnuntai** lapsille ja lapsiperheille 3.3. (myös HOK-Elannon asiakasomistajapäivä); vieraina mm. näyttelijä Antti Virmavirta lukemassa satuja ja DOT ry:n näyttelijät satuhahmoina.

Lumineidon jäljillä – **Tarinasunnuntai** senioreille ja kaikille tarinoiden ystäville 7.4. Yhteistyössä taidemuseon Keskiviikko-kerhon kanssa, ohjelmassa mm. venäläistä musiikkia.

Sunnuntaityöpajat 17.2.–5.5.

Monikulttuuriset Babel-pajat 16.2.–4.5.

Työpajat koululaisryhmille: *Prinssi Iivanasta Harry Potteriin*

MARJATTA TAPIOLA

15.2. – 26.5.2013

Kävijät: 42 518 (Tulilintu ja Lumineito -näyttelyn kanssa)

Marjatta Tapiola (s. 1951) on jo neljä vuosikymmentä kuulunut suomalaisen maalaustaiteen voimahahmoin. Tennispalatsin retrospektiivisessä näyttelyssä oli ensi kertaa mahdollisuus nähdä hänen elämäntyöstään kattava katsaus, joka ulottui uran alkuvaiheiden ihmiskuvista 2000-luvun antiikin taruston tematiikkaan.

Marjatta Tapiola maalaa ilmaisuvoimaisesti ja intohimoisesti. Sekä taiteilijan maalaustapa että aiheet ovat väkevän ruumiillisia ja aistillisia. Tapiolan taiteellinen läpimurto osui 1980-luvun alun uusekspressionismiin nousuun. Hänen omaehtoinen taiteensa ei kuitenkaan mahdu vakiintuneiden taidesuuntausten rajoihin. Taiteilijan henkilökohtaiset kokemukset ja ympäristö ovat muokanneet teosten aihepiirejä, jotka 1980-luvulla tarkastelivat kriittisesti ihmisyttä ja 1990-luvulla siirtyivät kuolleisiin eläimiin

Ilmaisia yleisöopastuksia, eläkeläisopastuksia ja varttiopastuksia.

Runoutta ja asiaa Marjatta Tapiolasta: Taidekriitikko Timo Valjakka 24.3., vuoden nuori lausuja Eero Ojala 28.4., tutkija Marja-Terttu Kivirinta 26.5.

Maalaustyöpaja: Koiria, härkiä ja muita eläimiä Marjatta Tapiolan taiteen innoittamana.

Sunnuntaityöpajat 17.2.–5.5.

Monikulttuuriset Babel-pajat 16.2.–4.5.

Työpajat koululaisryhmille: *Villit viivat ja hehkuvat värit*

ja kalloihin. Uudella vuosituhanella kallojen vapauttama kauneus jatkui elinvoimaisten hevosten ja härkien sekä kreikkalaisen mytologian muodossa. Uusimmista teoksista voi löytää hahmoja etenkin taiteilijan rakastamasta runoudesta.

Marjatta Tapiola sai 1980-luvun alussa sekä Suomen Taideyhdistyksen Dukaattipalkinnon että Suomen Arvostelijain liiton Kritiikin kannukset. Vuonna 1997 Tapiola oli Ars Fennica -ehdokkaana. 2000-luvulla hän on saanut muun muassa Pro Finlandia -mitalin ja Kuvataiteen valtionpalkinnon. Tapiola on ollut koko uransa ajan myös arvostettu muotokuvamaalari. Helmikuussa 2013 julkistettiin hänen maalaamansa puhemiesmuotokuva Tasavallan presidentti Sauli Niinistöä.

Näyttelyn yhteydessä julkaistiin kirja, jossa esitellään taiteilijan tuotantoa ja sen teemoja eri näkökulmista. Artikkeleista vastasivat Timo Valjakka, Hanna Karppanen, Titta Häkkinen ja Sanna Tuulikangas. Näyttely jatkoi Helsingistä Pietariin, jossa yhteistyökumppanina oli Suomen Pietarin instituutti.

happy? end!

19.6. – 25.8.2013

Kävijät: 14 480

Kesän näyttelyssä pohdittiin tulevaisuutta. Mihin halajaa ihmisen mieli? Kuluttamme maapallon tuohon, luomme itsellemme utopistisia maailmoja vai kehittykö kaikki jossakin määrin järjestelmällisesti? *Happy End?* -näyttelykokonaisuus tarttui vakaviin aiheisiin, mutta piti sisällään myös toivoa, hersyvää huumoria ja aavistuksen ironiaa.

Taidemuseon ylemmän kerroksen vallannut venäläinen taiteilijaryhmä AES+F (Tatiana Arzamasova, Lev Evzovich, Evgeny Svyatsky + Vladimir Fridkes) on herättänyt maailmalla ihastusta mytologiaa ja nykypäivän raakaa todellisuutta yhdistävillä valokuvillaan, videoillaan ja veistoksillaan. Kiiltokuvamaisen siloiset lapsisotilaat tähtäävät taivaalle valtavilla aseillaan, viaton vauva ja turmelusta symboloiva lisko yhdistyvät ratsastajapatsaaksi. *Trimalchion pidot* -videoteoksessa maailman meno jatkuu entisellään katastrofeista huolimatta. AES+F pukee sanomansa visuaalisesti huikaisevan kauniiseen asuun. Esteettistä elämystä voimistaa taustalla upeasti pauhaava musiikki.

Tennispalatsin alakerrassa yhdeksän suomalaista ja kansainvälistä taiteilijaa liikkui yhtä lailla ihmismielen syövereissä kuin luksuksen ja arjen välimaastossa. Jani Leinonen pystytti hautakiviä kulutushysterialle. Harri Pälviranta laittoi kävijän silmätysten kouluampujien kanssa. Timo Wright kuvasi videossaan ihmisen kuolevaisuutta ja pöyhkeää ahneutta. Duncan Butt

Ilmaisia yleisöopastuksia ja varttiopastuksia
Taiteiden yönä 22.8. nonstop-kierrätysmateriaalityöpaja
Back to School -tapahtumapäivä 18.8. Taiteilijat Jani Leinonen ja Harri Pälviranta kertoivat teoksistaan ja puhuivat tulevaisuudesta; kierrätyskorupaja, Studio Killers -disko, Cherry oli paikalla virtuaalisesti. (HOK-Elannon asiakasomistajapäivä)
Pää pyörälle – taidetta fillaroiden -tapahtuma 17.–18.8.

Luentosarja *Loppu hyvin?* 31.7., 7.8., 14.8. ja 21.8. yhteistyössä Helsingin seudun kesäyliopiston ja Yliopisto-lehden kanssa. Luennoitsijoina Maijastiina Kahlos, Tomi Huttunen, Harri Paloheimo, Tere Vadén, Hanna Kuusela, Matti Ylönen, Ville Lähde ja Markku Leskelä.
Lasten taidelait *Meren tarinoita* 3.6.–7.6.2013 ja *Elävät veistokset* 5.–9.8.2013. 7–12-vuotiaille.

AES+F, *Tondo #23*, sarjasta Viimeinen mellakka 2, 2007 © AES+F, Courtesy Triumph Gallery, Moscow

TIMO HEINO

13.9. – 17.11.2013

Kävijät: 8 952 (Sirkustarinoita-näyttelyn kanssa)

Timo Heino (s. 1962) on tinkimättömiä nykytaiteilijoihimme. Hänen näyttelyssään tilateokset ja materiaalikollaasit muodostivat moniulotteisen, merkityksiä risteilevän kokonaisuuden, jossa yksittäisten teosten muodot ja teemat toistuivat. Näyttelyssä oli esillä Heino teoksia vuosilta 1990–2013.

Timo Heino törmäyttää teoksissaan esineitä ja materiaaleja yllättäviksi yhdistelmiksi. Hänen taiteensa ammentaa materiaalista, sen merkityksistä ja niistä välittömistä tuntemuksista, joita vaikkapa kumi, metalli ja pöly tai sileys, kylmyys ja karvaisuus herättävät. Lopputuloksena syntyy latautuneita, lähes olento-maisia teoksia.

Heino taide myllää alitajuntaa. Se tarjoaa oivalluksia niin yksityisistä tunnoista kuin yhteiskunnallisista ja globaaleistakin aiheista kuten vallasta, seksuaalisuudesta, kuluttamisesta sekä ihmisen ja luonnon suhteesta. Vaikka Heino teokset ottavat

Timo Heino: *Koivunleimen herra*, 2007
Sara Hildénin taidemuseo
© Kuva: Jussi Tiainen

Isänpäivätapahtuma *Munia, kumia ja purkkaa*. Työpaja, Timo Heino taiteilijakierros, Harvey Sorgenin, Eero Hämeenniemmen ja Esa Pietilän jazzmusiikki-improvisaatioita.

Etäisyys-symposium 15.11. yhteistyössä Kuvataideakatemia kanssa. Luennoitsijoina mm. Pauline von Bonsdorff, Eero Castrén, Mikael Fortelius ja Turo-Kimmo Lehtonen.

Sunnuntaityöpajat 15.9.–17.11.

Monikulttuuriset Babel-pajat 14.9.–16.11.

Työpajat koululaisryhmille: *Purukumia vai pölyä* -tilataide-teostyöpaja

suurenkin tilan haltuunsa, monumentaalisuuden tavoittelu ei ole niiden itsetarkoituksena. Näyttävyydestään huolimatta Heino taide puhuu hienovaraisella ja hiljaisella äänellä. Se ei tyrkytä valmiiksi pureskeltuja tulkintoja maailmasta, vaan vihjaa kohti erilaisia mahdollisuuksia.

Heinolle tärkeintä taiteessa on vapaan ajattelun mahdollisuus. Maailma ei ole mustavalkoinen, vaan rakentuu monimutkaisista ja -tulkintaisista elementeistä. Heino itse sanoo ilmentävänsä teoksissaan kokemustaan omasta ympäristöstään ja kulttuuristaan, mistä johtuen teokset sisältävät väistämättä paradokseja ja ristiriitoja.

Timo Heino näyttely jatkoi suomalaisten nykytaiteilijoiden sarjaa. Näyttelyn kokosivat taiteilija Timo Heino ja va. intendentti Mikko Oranen. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin kirja, jonka artikkelin kirjoitti FT Harri Kalha. Näyttelyprojektiä tukivat FRAME, Koneen Säätiö, Oskar Öflunds Stiftelse sekä Suomen Kulttuurirahasto.

Folkert de Jong: Black Left Hand Player, 2008 © THE EKARD COLLECTION.
Kuva: Aaijan Renders © Studio Folkert de Jong

SIRKUS- TARINOITA

13.9. – 17.11.2013

Kävijät: 8 952 (Timo Heino -näyttelyn kanssa)

Sirkuksen värikäs estetiikka ja voimakas vertauskuvallisuus ovat inspiroineet kuvataiteilijoita kautta aikojen. Näyttelyyn koottiin teoksia, joissa on aistittavissa sirkuksen taianomaista tunnelmaa. Näyttelyn maalaukset, veistokset ja videoinstallaatiot välittivät koskettavia tarinoita.

Sirkustarinoita houkutteli vahvojen, vastakohtaistenkin tunteiden äärelle: kuolemanpelon kautta vapauttavaan nauruun. Sirkuksen lumovoimassa on mukana myös esiripun takainen, karumpi realiteetti. Sirkusseurueen aineellisesti ehkä köyhä mutta vapaudessaan tavoittelemisen arvoinen elämä on mahdollistanut suurten tunteiden ja inhimillisyyden eri puolien kuvaamisen.

Näyttelyssä oli mukana 13 kuvataiteilijaa. Hollantilaisen Folkert de Jongin maalauksellisten veistosten kaihomieliset sirkustaiteilijat viittaavat voimallisesti taidehistoriaan. Mia Hamarin toden ja tarun välimaastossa seikkailevat puolennot tuntuvat syntyneen unissa ja menneissä maailmoissa.

Kaksi videoinstallaatiota johdatti katsojan taikuuden historiaan ja nykypäivään. Marjo Levlin oli koostanut löytämästään esineistöstä kokonaistaideteoksen, joka kertoi suomalaisen

Ilmaisia yleisöopastuksia, eläkeläisopastuksia ja varttiopastuksia.

Yhtä sirkusta! -tapahtumapäivä 13.10. Klovniopastuksia, ilma-akrobaatti Ilona Jäntti, Circus Helsingin sirkushahmot liikkuvat näyttelyssä. Circus Helsingin opettajien ja oppilaiden vetämissä sirkustyöpajoissa opeteltiin jongleerausta, tasapainoilua ja ilmapallohahmojen tekemistä. (HOK-Elannon asiakasomistajapäivä).

Sadun päivänä 18.10. **satuopastuksia** päiväkotiryhmille

Sunnuntaityöpajat 15.9.–17.11.

Monikulttuuriset Babel-pajat 14.9.–16.11

Työpajat koululaisryhmille: Minä sirkushahmona

taikuriperinteen keskeisen mestarin, Valkoisen Sheikin, tarinan. Nykysirkuksen kansainvälisillä areenoilla menestystä niittänyt taikuri ja videotaiteilija Kalle Nio tutki elokuvan ja taikuuden yhtymäkohtia installaatioissaan *Bardo*. Varhaisempia, modernistisia sirkusnäkyjä edustivat Birger Carlstedtin 1930-luvulla maalaamat värikylläiset ja eksotiikkaa huokuvat teokset. Rakastetun Alice Kairan ja nykymaalari Sampsa Sarparannan tulkinnat klovnihahmoista olivat ensi näkemältä toistensa vastakohtia, mutta molemmissa oli aistittavissa yksinäisyyden ja yhteiskunnan ulkopuolisuuden aiheuttamaa surumielisyyttä. Muita näyttelyn taiteilijoita olivat Radoslaw Gryta, Outi Heiskanen, Pekka Jylhä, Mikko Kuorinki, Janne Kärkkäinen ja Satu Rautiainen.

Näyttelyn yhteydessä yleisöllä oli mahdollisuus harjoitella sirkustaitoja ja muuntautua jonglööriksi, akrobaatiksi, taikuriksi tai klovniksi näyttelyn toimintahuoneessa.

PLAY

Mediataiteen tähtiä

4.12.2013 – 26.1.2014

Kävijät 3 518 (v. 2013) yhteensä 5 927

Play-näyttely valtasi Tennispalatsin molemmat kerrokset ja esitteli mediataiteen ilmaisukeinojen kehittymistä vuosikymmenien kuluessa. Elokuva ja teatteri, peliteollisuus ja kuvanveisto ovat olleet innoittajina teoksille, joiden aiheet vaihtelevat hengellisyyden kokemuksesta, arkisten tapahtumien vinksaitaneista versioista ihmisen ja luonnon suhteeseen. Näyttelyssä oli huumoria, älyllisiä haasteita ja vahvoja elämyksiä. Vanhin teoksesta oli Tony Ourslerin *Tuhottu* vuodelta 1995 ja tuorein Charles Sandisonin näyttelyyn toteuttama installaatio, joka myös ostettiin taidemuseon kokoelmiin. Mukana oli kaikkiaan kaksitoista kansainvälisesti korkealle noteerattua taiteilijaa.

Näyttelyn teokset valitsi audiovisuaalisen esitystekniikan uranuurtaja Jorma Saarikko, josta on 30-vuotisen uransa aikana kehittynyt alansa huippuammattilainen ja monen taiteilijan luottohenkilö. Hän on luonut teknisiä ratkaisuja lukuisten kansainvälisten kärkitaiteilijoiden teoksiin. Saarikko valitsi näyttelyyn teoksia, jotka ovat koskettaneet häntä erityisesti.

"Halusin tuoda esille teoksia, jotka havainnollistavat tekniikan estetiikkaa. Niissä esitystekniikka on häivytetty mahdollisimman näkymättömiin – ja samalla sen sujuvuus on tärkeä osa teoksen kokemista."

Moniin teoksiin liittyi oivalluksen iloa, sillä Saarikko on ollut toteuttamassa niiden teknisiä ratkaisuja. Konsepti poikkesi totutusta siinäkin, että kyseessä oli tietyvästi Suomen ensimmäinen teknikon kuratoima taidenäyttely.

Näyttelyn taiteilijat olivat: Eija-Liisa Ahtila, Kjersti G. Andvig, Kari Cavén, Jordi Colomer, Sebastian Diaz Morales, A K Dolven, Marcellus L, Aernout Mik, Tony Oursler, Charles Sandison, Fiona Tan ja Magnus Wallin.

Näyttelyn aikana ilmestyi englanninkielinen julkaisu, johon FT Maria Hirvi-Ijäs kirjoitti artikkelin mediataiteen käsitteestä sekä teknologian ja estetiikan suhteesta. Lisäksi hän haastatteli Jorma Saarikkoa.

Jordi Colomer: Ei tulevaisuutta, 2006 © Jordi Colomer

Pop up -näyttelyt

Show Your Sisu

14. – 25.8.2013

Tulli- ja pakkahuone, Katajanokka Kävijät: 2 570

Näyttelyn teema oli lähtöisin brittiläisen taiteilijakaksikon DASHNDEM:n (Dash MacDonald ja Demitrios Kargotis) ja kuraattori Aura Seikkulan *Show Your Sisu* -projektista. Siinä pyrittiin television kykyjenetsintäkilpailujen tyyliin ymmärtämään suomalaista sisua.

Näyttelyssä oli mukana DASHNDEM:n uusin sisu-teemainen teos sekä viisi videoteosta taidemuseon kokoelmista. Monialataiteilija Anssi Kasitonin videoteoksessa seikkaileva Masa-marsu todisti, että sisu ei ole ainoastaan ihmiskunnan ominaisuus. Minna Suoniemen teoksessa nuorukainen soitti antaumuksella ilmakitaraa, Pilvi Takala pyrki sinnikkäästi Disney-landiin Lumikiksi pukeutuneena ja Maria Ylikoski tahtoi vain ottaa onnistuneen perhekuvan.

Stadin nuoret 1990-luvulla

13.8. – 31.10.2013

Café Veranda, Finlandia-talo

Stadin nuoret 1990-luvulla oli jatkoa näyttelyyn, joka esitelti Café Verandassa vuonna 2012 Helsingin nuoria 1950- ja 1960-luvuilta. Nyt olivat vuorossa 1990-luvun kuvat, joista välittyi vapaat ja huolettomat kesät aikuisuuden kynnyksellä. Näyttelyssä oli esillä valokuvia neljältä valokuvaajalta, jotka kaikki ovat kotoisin pääkaupungista: Hartti Ahola, Milka Alanen, Jouko Lehtola ja Matti Pyykkö.

Valokuvat ovat osa laajempaa *Stadin nuoret* -näyttelykokonaisuutta, joka oli esillä Taidemuseo Tennispalatsissa v. 2000. Teokset kuuluvat taidemuseon kokoelmiin.

Dimanche Rouge

17. – 20.10.2013

Kampin kauppakeskus Kävijät: 6 765

Taidemuseo osallistui ranskalais-virolais-suomalaiseen Dimanche Rouge festivaaliin. Taidemuseon ja festivaalijärjestäjien yhdessä taidemuseolle kuratoima osuus esitettiin Kampin kauppakeskuksessa (17.–18.10.), Tennispalatsissa (17.–20.10.) ja Finnkinon naistenhuoneessa (17.10.).

Esiintyjinä olivat: Philip Levine (UK), Francesca Fini (IT), Meri Nikula (FI/NO), ROOMS (USA), Corporal Outis (USA), Lora Dimova (BG), Philip Levine (UK), Meri Nikula (FI/NO), Francesca Fini (IT), Belinda Campbell (CA), Nastja Säde Rönkkö (FI/UK), Robin Pourbaix (BE), Willem Wilhelmus (NL/FI), Amelia Beavis-Harrison (UK), Venelin Shurelov (BG).

Performanssi Kampin kauppakeskuksesta *Dimanche Rouge* -pop up -näyttelystä.
© Helsingin taidemuseo / Adam Monaghan

Minun Kontulani -valokuvanäyttely

11. – 31.10.2013

Kontupiste, Kontula Kävijät: 2 169

Taidemuseo toteutti keväällä 2013 yhteistyössä Kontulan palvelukeskuksen kanssa taidekasvatusprojektin, jonka tarkoituksena oli saada keskuksen asiakkaat tuntemaan asuinympäristönsä taideteokset omikseen ja saamaan niistä lisää sisältöä elämäänsä. Projektiin kuului taidekahvihetkiä, tutustumista keskuksessa esillä olevaan taiteeseen oppaan johdolla, kierros Kontulan julkisiin veistoksiin ja näyttelyvierailu Tennispalatsiin.

Minun Kontulani -valokuvaustehtävä tarjosi palvelukeskuksen asiakkaille mahdollisuuden tehdä taidetta itse. Kontulan ostoskeskuksessa Kontupisteessä pidettiin näyttely, jonka valokuvat syntyivät Kontulan monipuolisessa palvelukeskuksessa osana taidekasvatusprojektia. Palvelukeskuksen asukkaita rohkaistiin valokuvaamaan elämäänsä liittyviä asioita. Kuvista välittyi asukkaiden arkipäivä: ulkoilua keskuksen lähimaastossa, oman huoneen tärkeät tavarat, kampaajalla käymistä ja ruokailuhetkiä.

Kluuvin gallerian näyttelyt

Kluuvin galleria on taidemuseon hallinnoima tila, jota taidemuseo vuokraa ulkopuolisille näyttelynpitäjille.

Kluuvin galleria on profiloitunut ajankohtaisen kuvataiteeseen. Tarkoituksena on ennakkoluulottomasti esitellä sitä, mikä juuri nyt on kiinnostavaa kuvataiteessa ja toimia edelläkävijänä kuvataiteen uusien ilmiöiden ja tekijöiden esittelijänä. Pääpaino on kokeilevassa taiteessa. Vuoden aikana galleriassa pidettiin 15 näyttelyä.

Kluuvin gallerian näyttelyaikojen hakemukset käsitteli nelihenkkinen Kluuvi-työryhmä, joka teki tarkastelun pohjalta esityksen gallerian näyttelyohjelmasta. Työryhmän esitys käsiteltiin tämän jälkeen Kluuvin ohjausryhmässä, johon taidemuseon johtajan lisäksi kuului kaksi taidemuseon intendenttiä. Kluuvin työryhmä osallistui keskusteluun. Taidemuseon johtaja teki käydyin keskustelun pohjalta lopullisen päätöksen näyttelyohjelmasta.

4.1.–20.1.	Iiris Kaarlehto, Essi Kausalainen, Mikko Kuorinki & Jaakko Pallasvuo: <i>Lähiö</i>
25.1.–10.2.	Hermann Saari: <i>Same Old Story</i> Sakari Tervo: <i>Nothing Personal</i>
15.2.–3.3.	Tuula Närhinen: <i>Sateen kosketus</i>
8.3.–24.3.	Pia Euro: <i>Ei tyhjää sinun silmillesi</i> (Esitys 16.3.)
30.3.–14.4.	Eeli Kuoppa -viikot (Seminaari identiteetistä, maineesta ja niiden merkeistä 11.4.) [Jaakko Veijolan käsitäideteos]
19.4.–5.5.	Maija Saksman: <i>Lauluja ja sanoituksia</i>
10.5.–26.5.	Simo Ripatti: <i>Kaksi tyhjää</i>
31.5.–16.6.	Krister Gråhn: <i>Rakkaus</i>
17.6.–30.7.	Galleria suljettu
31.7.–18.8.	Marko Karpow: <i>Uudelleen syntymisestä</i>
23.8.–8.9.	Annika Dahlsten & Markku Laakso: <i>Jump in Diorama</i>
14.9.–29.9.	Konsta Ojala: <i>"the other ear of Van Gogh"</i>
4.10.–20.10.	Jouni Toni – maalauksia
25.10.–10.11.	Marja Viitahuhta: <i>Kuoleman puutarha</i>
13.11.–1.12.	Kalle Nio: <i>Masks & The Machine</i>
7.12.–22.12.	Ilkka Luttinen: <i>Waves</i>

Kuva Tuula Närhisen näyttelystä Kluuvin galleriassa.
© Helsingin taidemuseo

Taidemuseon kokoelmien kartunta

Tekijä	Teos	Ajoitus	Pääluokka
Ala-Maunus Petri	<i>Übernatur</i>	2013	Maalaus
Alftan Henni	<i>Surfacing</i>	2012	Maalaus
Alftan Henni	<i>Peek Around The Corner</i>	2012	Maalaus
Alftan Henni	<i>Bar</i>	2012	Maalaus
Arlander Annette	<i>Day and Night of the Dog</i>	2007	Mediataide
Heino Timo	<i>Paine</i>	1999	Veistos
Heiska Tiina	<i>Nimeämätön sarjasta Lampi</i>	2013	Maalaus
Hintz Mikko	<i>Junimond (grav)</i>	2013	Maalaus
Hintz Mikko	<i>Falna falk</i>	2012	Grafiikka
Hintz Mikko	<i>Fam</i>	2013	Maalaus
Hintz Mikko	<i>Fune</i>	2012	Maalaus
Hintz Mikko	<i>Fune</i>	2012	Grafiikka
Hintz Mikko	<i>Junimond (röd)</i>	2013	Maalaus
Hintz Mikko	<i>SAM</i>	2012	Maalaus
Hintz Mikko	<i>Skift</i>	2013	Maalaus
Hintz Mikko	<i>Tav</i>	2012	Grafiikka
Hulkko Irmeli	<i>Tähtien synty</i>	2013	Maalaus
Hurskainen Wilma	<i>Waves</i>	2012	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos (Navigating the Tides of Times)</i>	2013	Mediataide
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
IC-98	<i>Arkipelagos</i>	2013	Valokuva
Immonen Kati	<i>Sarjasta Lumi</i>	2013	Piirustus
Karjula Pasi	<i>Kaikenmaailman maailmankaikkeudet</i>	2013	Installaatio
Kauhanen Pekka	<i>Kapteeninmuistikko</i>	2012	Veistos
Koskinen Anne	<i>Tjuvskärin Vasilij</i>	2012	Veistos
Kuitula Mauri	<i>Neljä vuodenaikaa – life is shit, then you die</i>	2012	Maalaus
Kuitula Mauri	<i>Mutta missä on Berliini?</i>	2012	Maalaus
Kuitula Mauri	<i>Sukupuut</i>	2012	Maalaus
Kukkonen Pertti	<i>Sydänlyönnit</i>	2013	Veistos
Lehtonen Kati	<i>Puunhahmoiset, Paksukainen</i>	2013	Piirustus
Lehtonen Kati	<i>Puunhahmoiset, Vätkyrä</i>	2013	Piirustus
Lehtonen Kati	<i>Puunhahmoiset, Ohukainen</i>	2013	Piirustus
Leppälä Anni	<i>Tyttö parvekkeella</i>	2013	Valokuva
Leppälä Anni	<i>Kaapit</i>	2012	Valokuva
Leppälä Anni	<i>Verhot peilissä</i>	2011	Valokuva
Lonka Sirkka-Liisa	<i>Kevään pennut</i>	2012	Maalaus
Lönnroos Bjarne	<i>Näköalatuoli</i>	2009	Veistos
Maijala Jaana	<i>Vallila</i>	2011	Valokuva
Nissinen Erkkä	<i>Material Conditions of Inner Spaces</i>	2013	Installaatio
Närhinen Tuula	<i>Sateen kosketus, Sademetsä</i>	2010-2013	Installaatio
Närhinen Tuula	<i>Sateen kosketus, Sateen polku</i>	2010-2013	Installaatio

Tekijä	Teos	Ajoitus	Päälukokka
Närhinen Tuula	<i>Sateen kosketus, Paistettu sade</i>	2010-2013	Installaatio
Närhinen Tuula	<i>Sateen kosketus, Sadeviljelmä</i>	2010-2013	Installaatio
Närhinen Tuula	<i>Sateen kosketus, Sadekonsertto peltipurkkikvartetille</i>	2010-2013	Installaatio
Närhinen Tuula	<i>Sateen kosketus, Japanilaiset sateen aakkoset</i>	2010-2013	Installaatio
Ojala Konsta	<i>Take me to your leader</i>	2012	Piirustus
Ojala Konsta	<i>Space izzz the place</i>	2011	Piirustus
Ojala Konsta	<i>Have fun, have a dog</i>	2012	Piirustus
Palomäki Nelli	<i>Andréas</i>	2010	Valokuva
Palomäki Nelli	<i>Nina</i>	2010	Valokuva
Pelkki Sini	<i>Screen Test (for a Living Sculpture)</i>	2012	Mediataide
Rapia Kati	<i>Asetelma solmiolla</i>	2013	Kollaasi
Rautiainen Satu	<i>Valtaistuin</i>	2012	Maalaus
Rautiainen Satu	<i>Olohuone</i>	2013	Maalaus
Rissanen Markus	<i>Magneettinen pahka</i>	2012	Maalaus
Saksman Maija	<i>Hello, is it me I'm looking for?</i>	2011-2013	Mediataide
Sandison Charles	<i>Language is Dead (We are Born)</i>	2013	Mediataide
Schroderus Noora	<i>Maisema verhon takana</i>	2012	Veistos
Schroderus Noora	<i>Maisema verhon takana</i>	2013	Veistos
Sederholm Joakim	<i>Gamlasgubbe</i>	2013	Veistos
Sirviö Kaisu	<i>Nousevan valon hetki</i>	2012	Grafiikka
Sunna Mari	<i>Minnie</i>	2013	Maalaus
Susi Nanna	<i>Jalat lumessa</i>	2012	Maalaus
Susiraja Iiu	<i>Rakastaa, ei rakasta</i>	2013	Mediataide
Susiraja Iiu	<i>Rakastaa, ei rakasta</i>	2013	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Valtaistuin</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Ajovalot</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Valtaistuimen esilämmittäjä</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Kukkakedolla</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Tapettia</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Joukkuepeli</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Ison puun juureen</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Lahja</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Tervetuloa</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Rantalomalla 2</i>	2008	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Kaunis tuhmuus, Hiljainen raivo</i>	2009	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Hyvä käytös, Symbioosi</i>	2009	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Hyvä käytös, Taiteilijan omakuva</i>	2009	Valokuva
Susiraja Iiu	<i>Hyvä käytös, Suursiivous</i>	2008	Valokuva
Uusitalo Kristiina	<i>Valon varassa</i>	2013	Maalaus
Vaittinen Timo	<i>The Game</i>	2013	Maalaus
Vehkaperä Heli	<i>SIN</i>	2013	Maalaus
Vehkaperä Heli	<i>She Has Completely Forget How Hungry and Tired She Was</i>	2013	Kollaasi
Vehkaperä Heli	<i>TMOAW</i>	2013	Kollaasi
Vehkaperä Heli	<i>Surullinen hopea-automaatti</i>	2012	Kollaasi
Wuorila-Stenberg Henry	<i>Kuolema on huono sängyssä</i>	2012	Maalaus
Wuorila-Stenberg Henry	<i>Minä katselin pienenä Rin Tin Tiniä</i>	2012	Maalaus
Wuorila-Stenberg Henry	<i>Näissä lihoissa iloitsimme</i>	2012	Maalaus
Wuorila-Stenberg Henry	<i>Ruumiinaukko</i>	2013	Maalaus
Wuorila-Stenberg Henry	<i>Ihmisen käsi</i>	2013	Maalaus
Wuorila-Stenberg Henry	<i>Lupaus</i>	2013	Maalaus
Östlund Charlotta	<i>Kimppu / Toiveen hauras varsi</i>	2013	Installaatio
Teosten lukumäärä 70	Teososien lukumäärä 103		

Taidemuseoon kokoelmiin hankittiin mm.

OIKEA
Charles Sandison: *Language is Dead (We are Born)*
mediataide, 2013

KESKELLÄ
Erkka Nissinen: *Material Conditions of Inner Space*
installaatio, 2013

ALA VASEN
Iiu Susiraja: *Hyvä käytös, Taiteilijan omakuva*
valokuva 2009

ALA OIKEA
Nelli Palomäki: *Nina*
valokuva, 2010

Kuvat: © Helsingin taidemuseo / Maija Toivanen

Määrärahan käyttö 2008–2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Käyttömenot	5 835 340	6 373 681	6 036 015	6 337 690	6 435 042	6 116 656
Käyttötulot	611 822	568 843	351 315	726 558	747 691	537 838
Toimintakate	-5 223 518	-5 804 838	-5 684 670	-5 611 132	-5 687 352	-5 578 818
Korot ja poistot	173 163	169 858	187 669	177 889	157 395	134 765
Tulos	-5 396 680	-5 974 697	-5 872 368	-5 789 021	-5 844 747	-5 713 583
Investointiosa						
Ylitysoikeus	50 000					
Taidemuseon kokoelmien uushankinta	219 858	254 962	223 731	103 340	104 960	194 316
Julkisten taideteosten hankinta	179 123	197 388	158 730	197 013	160 171	152 317
Muut hankinnat	164 789	225 481	179 890	137 745	114 814	97 363
Sijoitettavan taiteen hankinnat				29 960	29 968	29 873
Yhteensä	563 769	677 831	562 364	468 058	409 912	473 869

Toiminnalliset suoritteet 2008–2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Näyttelyt	30	23	21	23	21	21
Kävijämäärät	193 792	120 666	82 808	114 353	104 658	90 874
Opastukset	696	679	573	626	515	420
Aukiolotunnit	5 583	5 478	5 363	4 620	4 853	4 077
Työpajat	192	158	142	164	194	176
Oheisohjelmat	85	65	72	46	41	23
Julkaisut	8	5	4	6	4	7
Kokoelmien kartuttaminen	8 600	8 686	8 779	8 851	8 900	8 970
Julkiset veistokset ja julkinen taide	10	11	11	9	9	9
Teoslainat / kohteet	82/21	72/30	52/23	56/23	97/25	163/25
Talletukset / kohteet	107/13	144/17	142/19	93/22	93/15	66/16

← Itään

Varatie 1
Nöutgång 1

→ Varatie 2
Nöutgång 2

← Rautatieasema
Järnvägsstation Railway Station

